

Igor Olinevič

Idem v Magadan

Igor Olinevič

IDEM U MAGADAN

*Preveli i uredili:
Lo Buzdjak i Slobodari*

**Еду в Магадан
2013.**

Igor Olinevič
IDEM U MAGADAN

Prevela
Lo Buzdjak

Uredili
Slobodari

Naslovna strana
Aleksander Knižnik

Umjetnici
Vasilij Pero, Danila Dugum

Kontakt
autonom@riseup.net

Sarajevo, BiH
<http://slobodari.wordpress.com>

UVOD. IGOR

Ovu knjigu je napisao moj sin o tome šta se događa u Belorusiji, o osobi koja se nalazi u situaciji između života i smrti, između slobode i zarobljeništva, savjesti i izdaje. Sve što se dogodilo njemu, dogodilo se u stvarnom životu u 21. stoljeću, u državi koja sebe smatra civilizovanom europskom zemljom, u periodu do i nakon predsjedničkih izbora 2010. Ideja o ovoj knjizi se javila u proljeće 2011. tokom jedne posjete koju smo dobili u KGB pritvoru. Morali smo komunicirati sa velikim oprezom, ali smo ja i moj muž bili toliko sretni što ga vidimo... Sve što se dogodilo i što se događa sa Igorom, vrlo slično je opisano od strane Anatoly Rybakova u knjizi 'Djeca Arbata'. Iako je Sasha Pankratov uhapšen 1933, priča se, nažalost, ponavlja. Savjetovala sam Igoru da piše o svemu što mu se dogodilo, da ne zaboravi ostaviti traga, kako bi ga historija upamtila. Svi mi mislimo da bezakonje, nepravda, represija nikada neće dostići nas i naše najmilije. I to je važno, što je ova situacija postala pitanje čitavog društva.

Detalji njegove otmice u Moskvi i zatočeništva u izolacionom centru u KGB-u u proljeće 2011. nisam još znala. Prošlo je suđenje, koje je pokazalo apsurdnost optužbi i neargumentovanost sumnjičenja njega i njegovih drugova, Nikolaja i Aleksandra. Cijeli niz suđenja je održan u isto vrijeme. Već su osudili Daškeviča i Lobova, kandidate za predsjednike, Sannikova, Usua, Nekljaevu, članove njihovog štaba, mlade aktiviste i drugu djecu bjeloruskog naroda. Zatvori i pritvori su bili pretrpani. Gotovo istodobno sa njihovim suđenjem, održano je suđenje Nikolaju Statkeviču. Posljednje suđenje je svojom presudom izazvao šok - 6 godina za Statkeviča, 8 godina za Igora. Već postoje neke glasine o uvjetima u zatvoru u KGB-u, premlaćivanjima, mučenjima, žestokom psihičkom pritisku. Ali sam ja pokušala otjerati sve te priče koje sam čula, nisam vjerovala da takvo bezakonje, nasilje, može da se dogodi mome djetetu, koje sam ja rodila i odgojila da bi živio sretnim, kreativnim i slobodnim životom, a ne da bude žrtveno jagnje režima.

Često me pitaju kako se osjećam kada čitam dnevnik svoga sina. Pišem ovaj predgovor i, iako je prošlo od tada dvije godine, pri spominjanju svega toga, meni opet kreću suze. Naravno, boli. Ova bol probada u dušu i srce. Ova bol nije samo zbog mog sina, zbog moje porodice - ova bol je bol bjeloruskog naroda, bjeloruske omladine, koja je prisiljena služiti apsolutno nepravedne zatvorske kazne u strašnim i neljudskim uvjetima, emigrirati iz svoje zemlje, skrivati se, ponižavati i trpiti batine samo zato što želi bolji i slobodniji život za svoj narod. Historija se ponavlja. Pokušavajući ostati na vlasti, režim uništava budućnost zemlje.

U isto vrijeme, ponosna sam što sam uspjela odgojiti tako dostojanstvenog čovjeka kakav je moj sin. Pred licem smrtno opasnosti, u izolaciji, bez ikakve podrške izvana, uspio je da ostane vjeran sebi, svom sistemu vrijednosti. I ne samo on. Događaji u decembru 2010. su pokazali koliko pristojni ljudi žive u Belorusiji. Oni se mogu identificirati sa različitim pokretima, strankama, mogu gledati u različitim smjerovima, ali u njima jedno srce kuca. Srce hrabrih, poštenih, iskrenih patriota koji su sačuvali svoj um, čast i savjest, i nisu pristali na suradnju

sa represivnim režimom. Igor, kao i svi politički zatvorenici Bjelorusije, pokazao se boljim i odvažnijim čovjekom od onih koji su u krdu gazili našu zemlju.

Kada je Igor imao 16 godina, posvetila sam mu pjesmu R. Kiplinga. Bio je na pragu ulaska u odraslu dob i htjela sam mu dati istinu, važnu za osobu. Poslala sam mu pjesmu na sud, da shvati da ga podržavamo, da on postoji, da su ljudske vrijednosti uvijek svugdje. Čak i kada se čini da je svijet propao i da je ostao jedino on sa strašnim zmajem.

Kao majka, ja sam odgovorna za to da pripremim život svome djetetu. Kao majka, ja sam ponosna što sam podigla sina koji je bio i ostao Čovjek.

- *Valentina Olinevič*

AKO...

Ako možeš da sačuvaš razum
kada ga oko tebe svi gube i osuđuju te;

Ako sačuvaš povjerenje u sebe kada svi drugi sumnjaju u tebe,
ali ne gubeći iz vida ni njihovu sumnju;

Ako možeš da čekaš, a da se ne zamaraš čekajući,
ili da budeš žrtva laži, a da sam ne upadneš u laž,
ili da te mrze, a da sam ne daš maha mržnji,
i da ne izgledaš u očima svijeta suviše dobar, ni tvoje riječi suviše mudre;

Ako možeš da sanjaš, a da tvoji snovi ne vladaju tobom,
ako možeš da misliš, a da ti tvoje misli ne budu (sebi) cilj;

Ako možeš da pogledaš u oči pobjedi i porazu,
i da, nepokolebljiv, utjeraš i jedno i drugo u laž;

Ako možeš da podneseš da čuješ istinu koju si rekao,
izopačenu od podlaca u zamku za budale;

Ako možeš da gledaš svoje životno djelo srušeno u prah,
i da ponovo prilagneš na posao sa polomljenim alatom;

Ako možeš da sabereš sve što imaš,
i jednim zamahom staviš sve na kocku,
izgubiš i ponovo počneš da stičeš,
i nikad, nijednom rečju, ne pomeneš svoj gubitak,
ako si u stanju da prisiliš svoje srce, živce, žile
da te služe još dugo, iako su te već odavno izdali,
i da tako istraješ u mjestu, kad u tebi nema ničeg više
do volje, koja im govori: "Istraj";

Ako možeš da se pomiješaš sa gomilom i sačuvaš svoju čast,
ili da opštiš sa kraljevima i da ostaneš skroman;

Ako najzad niko, ni prijatelj ni neprijatelj ne može da te uvrijedi,
ako svi računaju na tebe, ali ne pretjerano;

Ako umiješ dobro da ispuniš svaku minutu svog života
sa šezdeset skupocjenih sekundi,
tada je cijeli svijet tvoj i sve što je u njemu,
i što je mnogo više, bićeš Čovjek, sine moj!

- Kipling

DJELO ANARHISTA

"*Djelo Beloruskih anarhista*" je otvoreno nakon napada na Rusku ambasadu u Minsku 20. augusta 2010. koji je počinila nepoznata grupa "*Prijatelji Slobode*" bacivši nekoliko molotovljevih koktela na ambasadu. Kako grupa navodi, ta akcija je sprovedena u znak solidarnosti sa ruskim političkim zatvorenicima, odnosno - to je bio protest protiv represije nad aktivistima u Rusiji.

Razvoj i rezultat ovog slučaja pokazuju dobar položaj društvenog i političkog aktivizma u Belorusiji.

Stanovnici Belorusije su jako nespretni u obrani svojih prava i sloboda koju polako, ali sigurno otimaju, ne samo zakonima, već i direktnom diktaturom. Istodobno, svijest mladih je često ograničena općeprihvaćenim aksiomom, koji tvrdi da ne postoji ništa nezavisno - 18 godina paternalizma¹, Lukašenko je podigao jednu čitavu generaciju. U isto vrijeme ne postoji način za javno političko djelovanje. Mirne političke inicijative u Belorusiji se čvrsto potiskaju; nemoguće je sprovести demonstracije ili skupove, otvorene rasprave ili sastanke, pritvaraju se čak i posjetitelji koncerata. Nije ni čudo da u nedostatku dijaloga između vlade i društvenih aktivista koji brane svoje stavove mora izbiti sukob.

U tom smislu, argumenti pristalica "*gerilskih taktika*" su više nego tačni: prvo, javnost nikada ne može da izignoriše aktivistički napad, a drugo, u datim okolnostima, legalne ili polulegalne aktivnosti koje jedva izvršavaju svoje zadatke ne privlače puno ljudi, i treće, utjecaj mirovnih inicijativa na široku masu je minimalan. Represija vlasti i tromost mase je poziv na sukobljavanje. Dakle, 2009. i 2010. su bile prilično bogate radikalnim poduhvatima, za koje se odgovornim smatraju beloruske anarhističke skupine.

"*Polazna tačka*" je bila izražajna antiratna akcija - marš protiv zajedničkih rusko-belorusijih vojnih vježbi, sprovedena ispred zgrade Glavnog štaba Oružanih snaga u septembru 2009. godine. Prosječna povorka sa transparentom i parolom + dimna bomba koja je bačena na područje Glavnog štaba.

Nakon antiratnog marša, počele su se javljati i druge akcije koje nisu koristile samo letke, parole i megafone, već pirotehniku i molotovljeve koktele: Napad na kasino "*Shangri-La*" uz upotrebu baklji u boji, u Minsku u znak protesta protiv masovnog otvaranja ruskih kockarnica u Belorusiji nakon zabrane istih u Rusiji; napad na policijsku stanicu u Soligorsku, u znak protesta protiv policijskog nasilja u Belorusiji (razbijen prozor i bačena baklja); napad na Federaciju sindikata koji se već dugo 'bavi' pravima radnika, a zapravo sukobe rješava samo u korist poslodavca; napad na Belarusbank u Minsku u znak protesta protiv finansijskog sistema.

1 (lat. pater otac) shvatanje po kome se pojedinci društvene grupe, pa i cijele nacije i rase, tretiraju kao maloljetne, tj. nesposobne da se same razvijaju, već im je potrebna "očinska briga" i pomoć nekoga ko je od njih razvijeniji.

Pored korištenja novih metoda, njihove akcije nose i simboličan karakter - šteta koju nanesu je značajna. Glavna prednost je - medijska pozornost. Međutim, u saopštenjima za javnost se samo prepisuju određena mišljenja oporbenih strana. Vlasti bi se, u najboljem slučaju, ograničile na izjavu o činjenicama šta se dogodilo; u najgorem slučaju bi širili svoja nagađanja i predrasude prema anarhistima kao nemotivisanim agresorima i bezumnim huliganima. Ta reakcija je općenito karakteristična za državne medije kada je u pitanju bilo kakav organiziran otpor u Belorusiji.

30. augusta 2010. je molotovljevim koktelima napadnuta Ruska ambasada. Prilikom tog napada je uništeno jedno vozilo koje je pripadalo ambasadi. Sve to je bio povod za represiju koja je pogodila beloruski slobodarski pokret.

Na jesen 2010. ispitano je više od 150 ljudi, 19 je uhapšeno, a pet osuđeno za sudjelovanje u spomenute direktne akcije: **Igor Olinevič** (8 godina), **Nikolaj Dedok** (4,5 godine), **Aleksandar Franckevič** (3 godine), **Maxim Vetkin** (4 godine uslovne) i **Eugen Silivončik** (1,5 godina uslovne).

Dok su navedeni bili u pritvoru, izvedena je još jedna radikalna akcija "*Prijatelja slobode*" - napad molotovljevim koktelima na pritvor u kojem su zatočeni zatvorenici. U saopštenju, oni su naveli da je vlast kidnapovala pogrešne ljude i preuzimaju odgovornost za sve radikalne akcije anarhističkog pokreta.

U isto vrijeme su se mnogi anarhisti odazvali međunarodnoj kampanju: Akcije solidarnosti po Europi, Rusiji - sa uglavnom mirnim protestima, pa čak i u Meksiku, gdje se dogodio napad na banku. Važno je napomenuti da su radikalne metode u Belorusiji nastavile svoj put. U oktobru, u znak solidarnosti sa uhapšenjima, molotovljevim koktelima je napadnut odjel KGBa u Bobruisku. Nakon ove akcije uhapšeni su i osuđeni na 7 godina: Vaskovič Eugen, Artem Prokopenko i Pavel Siromolotov.

Igor Olinevič, Nikolaj Dedok, Aleksandar Franckevič, Eugen Vaskovič i Artem Prokopenko su još uvijek iza rešetaka. I dok pritvoreni "*Decembaristi*"² imaju dobre šanse da uskoro izađu (režim je prisiljen da oslobodi nekoliko političkih zatvorenika kako bi normalizovao odnose sa Europom) osuđenima u "*slučaju anarhista*" perspektiva nije tako svijetla.

- A. Žinevič, sociolog, aktivista

² Decembaristi - politički zatvorenici zatočeni zbog protesta protiv izborne prevare 19. decembra 2010. godine i osuđeni za sudjelovanje i organizovanje masovnih nereda. Trenutno je većina zatvorenika pomilovana od strane predsjednika Belorusije - Lukašenka. Oni koji tvrdoglavo odbijaju tražiti milost i potpisati peticiju za pomilovanje, ostaju iza rešetaka.

IDEM
U MAGADAN

I

28. novembra 2010. godine, u Moskvi, u kafiću u trgovačkom centru "*U Gorbuški*" u 14:45 sati. Neprosavana noć. Mnoštvo ljudi, sujeta, tjeskobna lica. Svaki drugi je bio zamišljeni zaposlenik, primjerice, tri čovjeka u crnim jaknama sa spljoštenim njuškama. Dima sjedi na suprotnoj strani. Smiješ se sopstvenoj paranoji. Pinokiju (*Anton Laptinok*) su dali ponudu koju ne može da odbije. Duboko u srcu vjerujemo da je odbio, jer znamo da je to - izdaja. Ali je neophodna. Dima je nervozan. Prema planu, on mora da promatra sastanak, ali je on od početka bio protiv čitavog susreta. Naravno, Dima je bio u pravu. I mjesto - plan bi trebao biti razrađen bolje, ali nakon tri mjeseca u bijegu, tupog osjećaja opasnosti, nije htio da mislim da je ovo, također, izdao. Ja bih trebao imati vremena da upratim agente tokom sastanka i pobjegnem. Prekasno je da išta mijenjam.

Napuštamo kompleks - sa svih strana izlijeću četiri sjene, vuku me za ruke. Nisam bio iznenađen, ni jedan mišić nije odreagovao. Dima je skočio u stranu i počeo bježati. Pokušali su mu podapeti, srećom, bez uspjeha. ***Zemlja robova, zemlja vladara.***

Jedan od *man in black*³ mi govori: "*Ovo je vaša pomoć*". Hmm, to "*naša*" - vaša, a ne naša. Stavljaju mi lisice, guraju u auto, uzimaju mobitel, novčanik, plejer. Sat i pol prije susreta sam uključio telefon, sa kojeg zvoni Bure. Mislio sam da na javnom mjestu neće uspjeti naći ili neće tražiti sve, da ne bi rizikovali. Glupa greška... vreća na glavu, jedno auto, zatim još jedno, svaki čovjek u crnom - nema priče, pišu tekstove na telefonu i prenose jedni drugima. Zastajemo, par njih odlazi u toalet. Pogledam napolje i vidim šumu, a činilo mi se kao san... granica sa Belorusijom. Ova operacija je - ilegalna. Transfer privatnim kombijem.

Moskvljanin je reko:

- *Smeće se ne baca.*

- *Naravno, naš dug, momci* - odgovorili su mještani - *Pokupite u putu.*

Počeli su sa prijetnjama:

- *Razumiješ li šta trebaš reći? Il' da odaberem jedno mjesto za objašnjenje?*

- *Da, shvatio sam, shvatio sam* – govorim. Da sam ovdje... ne kopati po sjećanju, ne žaliti, uzet drugu za smirenje. Moram se mobilizovati, usredočiti na jednu istinu:

Ne vjeruj, ne boj se, ne pitaj.

- *U 20:30, pozovite.*

Otvorila su se vrata, automobil se zaustavio. Na glavi mi je još uvijek vreća.

Potpuno sam dezorijentisan. Vode me u ured, stavljaju na stolicu, okreću ka tabli.

Slijedi najduža noć u mom životu...

- *Igor, razgovarat ćemo sa vama, kao čovjek sa čovjekom* - govori mi glas prekoputa

- *U ovom položaju ljudi ne razgovaraju* - bio sam iznenađen svojim glasom.

Vidim, oni ne očekuju otpor, zbunili su se. To mi je dalo povjerenja. Zatim su nastavili:

³ Man in black (engl.) - ljudi u crnom

- Sve znamo, reci nam, priznaj!

- Ne znam, neću.

- Svi su dali izjave.

Muči me samo jedno pitanje. Da li je Dima pobjegao ili su ga uhvatili? Kako bi mogli znati?

- A je li Dima svjedočio?

- Ko je Dima? Misliš Dubovski?

Jasno! Nisu ga uhvatili! Dakle, nije sve tako crno.

- Kakve vijesti na internetu? Niko nije pobjegao? Loše radite. Vaš 'kozak' je od ranije poznat. Mi smo spremni.

Vrata su se otvorila, neko je rekao:

- Stvarno, već se nalaze na sajtu.

Uslijedila je neugodna pauza. Čini se da ih je bilo sramota priznati da su pogriješili. Bilo ih je troje ili četvero, svi su izašli. Pao mi je kamen sa srca: Dima je vani, spasio je glavu, a Pinocchio je otvorio podsjetnik. Sada moramo proći istragu. Imali smo radionicu sa Markelovom⁴ (pokoji mu dušu) i naučio sam: **"NEMA PRIZNANJA!"** Na temelju iskaza datih ranije temelje istragu.

Istražitelji su se vratili.

- Ti si naivan. Misliš da imaš prijatelje? Svi su te izdali, a ti čak i ne sumnjaš u tom!

Ali nisam slušao ove gluposti. Drugo pravilo je **"NE VJERUJ IM!"** Sve što kažu su - laži, polu istine. I ako je tačno, iskoristit će to da bi manipulirali. Postupak je jednostavan: s jedna epizoda, ali čim se oduprete, prelaze na sljedeću: Ambasada... Kasino... Bilbordi... Sindikat... Banka... Vojni štab... ITT... Kasino... i tako dalje u beskonačnost.

Predali su se. Zaspao sam i probudio se mnogo puta - kada su shvatili da sam umoran, odmah su pojačali pritisak. Tada su upotrijebili sve: prijetnje, laskanje, ucjene, uzaludnost borbe, ispitivanje odanosti drugova, naglasak na samointeres itd. Ne znam koliko je vremena prošlo, ono je prestalo da postoji. Bilo je nejasno šta je realnost, a šta san...

"Idemo dole u kuću do skinheada! Imamo specijalne skinheade... Ti si zgodan, poput onih u zatvoru... Tebe još nismo pretukli normalno... Zašto bi to radili? Živio bi kao drugi. To je još uvijek moguće! ... Treniraš li karate? On je hijerahijski, ti proturječiš svojim principima... Ti se bojiš - ti si kukavica. Sjedni. Riješen problem. Bit ćeš ovdje samo pet ili deset godina - riješit ćemo se tebe... Ja bih ti dao 12, ni 20 godina („A ja bih tebe upucao bez razmišljanja, džukelo“ - mislim si). Zovem tvoju baku. Neka zna sve o tebi... Ti sni niko, niko neće angažovati odvjetnika za tebe... Moramo znati jednu stvar: Ko vas plaća?..."

Uspio sam reći "Ne znam, niko", i ponovno pao u nesvijest. Treće pravilo je: **"NE BOJ SE."** U pravilu, oni samo blefiraju. Ali čak i ako ne, to je jedini način da znate možete li to podnijeti ili ne. Ko se boji - poražen je. Ako pokažeš strah - uhvatili su

⁴ **Markelov Stanislav** - ruski advokat, aktivista za ljudska prava, predsjednik Instituta za vladavinu prava i Instituta "Kolektivne akcije". Ubijen od strane nacista 2009.

te i izvući će sve iz tebe.

Na neko vrijeme su mi skinuli kapu sa glave. Za stolom je bio samo jedan:
- *Oh, ti si dobar momak. Inženjer, zdrav način života, lijepo ponašanje, sportista. Ne želiš valjda tako propasti. Razumijem da si poprilično dobro, to je samo spoznaja... i možda, pa dobro, čemu sve ovo?*

Tokom istrage mi se periodično javljao osjećaj priznanja i da sam to sve negdje pročitao. Ove misli su me vrlo brzo otrijeznile, potvrdile da je to sve njihov performans. Svedeno, osjećaj određene otrovanosti, podsvjesno me tjerao da povjerujem u njihove argumente i tako bi sve prestalo. Psihološko obrambeni mehanizam. Od njega se ne može pobjeći.

Ponovno su mi nabili kapu na glavu. Došao je neko novi. Nije reagovao, uz sve sugestije, selektivni i specifični ton mu je bio gumiran. Opet... stani. Javlja mi se želja za cigaretom. Ali znam da mi je neće dati. Svaku želju treba ubiti. Četvrto pravilo - **"NE PITAJ."**

Svaki zahtjev ublažava tvoju psihičku obranu, a možda će, pak, pokušati to uzeti u svoju korist.

Skinuli su mi kapu i donijeli hrane. Istražitelji sjede izumrli, iscrpljeni. Nešto čekaju jako dugo. Malo svjetla probija kroz prozor. Dakle, već je dan. Odjednom me podižu. Ponovno - hodnici, stepenice, uski prolazi, brojni uredi sa natpisima 'Ispitivanje'. Idemo istražitelju. Tu je advokat. Sve kulturno i uredno. Nagrađuju hapšenje napadača na ITT. Ispitivanje počinje, sati 16:00. Dan je već odmakao. Ispitivanje je trajalo 19 sati. Konačno su mi uklonili lisice... to je čaroban osjećaj - mogu slobodno da premještam svoje ruke... preuzet će na sebe akciju na vojni štab. Svedeno je, video je tu - prepoznaju i Mikolu. Uostalom, čovjek bi rekao da je to njegova ideja, a sada neće biti tako. U najboljem slučaju, nema krivnje.

Pretraživanja. Zaplijenjene su stvari poput gležnjača, tenisica iz nekog prijeratnog vremena. Više ne mogu da ih trpim i spavam na klupi. Ustajem - vodim ne do velike okrugle dvorane sa masovnim zidovima. Uske stepenice vode na sprat iznad. Ne znam da li se osjećam kao u antinuklearnom bunkeru ili Koloseumu. Horizontalne rešetke pokrivaju cijeli otvor sa drugog sprata na prvi. U sredini je pult sa telefonom. Zaštitar me vodi duž vrata, iz jedne sobe u drugu, u krug. U mojim rukama su madra, jastuk i posteljina. Zastajemo. Otvara vrata br. 3 i ulazim u ćeliju. Nema nikoga. Dvije željezne šipke, dvije stolice. I stol. U kutu plastična kanta sa poklopcem. Noćni ormarić, ladica i krompir i sok. Mali prozor u obliku cijevi koji me povezuje sa vanjskim svijetom. Kroz njega vidim zid od cigle. Vrata se zatvaraju. Bacam se na madrac i odmah padam u san.

II

Probudio sam se kada je visoki časnik ušao u stanicu i tražio izvještaj. "*Ćelija, pisma i izjave koje nema, već je 01:00. Dežuraj po ćeliji, Olineviču*", - tako je bilo svaki dan.

Sati su se razvlačili... ništa nisu riješili. Hladna i divlja promaja je bila u ćeliji, ali se nisam mogao omotati dekom. Za one koji ne dođu ovdje sa toplom odjećom - prava je tortura. Pogotovo sam osjetio da mi fali obuća. Noge su mi se zaledile, čak i kroz vunu, jer sam zamotao noge u džemper. To su sve sitnice. Najvažnija stvar je konstantna tišina okolo, odsustvo vremena. Poneki zvuk koraka, škripanja, lisica, 'hrana' - udarac na vrata, zviždanje i šaputanje kontrolora (nikada ne pričaju!).

Kroz nekoliko dana počnete hvatati i identificirati i najmanje zvukove. Čujete nekoliko puta: doručak, ručak, večera i lijekovi. Vrata se otvaraju četiri puta dnevno: ujutro i naveče za toalet, kako bi obavili svoje potrebe i šetnja (ako je ima). I tako mjesecima, neki i godinama - non-stop s fluorescentnom rasvjetom.

Ukupna nesigurnost zbog toga gdje sam i šta dalje. Sati su nestali, dani se izmješali. Probudim se i odem na spavanje, ne znajući koliko dugo sam spavao ili koje je doba dana uopšte.

Kakva je svijest zatvorenika prvih dana? Njegova mašta je katalizator životinjskog straha. Samo ga fizička aktivnost vraća u stvarnost. Izolacija... Šta je to? Ljudski život je isprepleten hiljadama društvenih tema: komunikacija, obaveze, planovi, odnosi, posao, čak i salata u frižderu - sve ima svoju nit u našim mislima.

I u trenutku kada počnete reagovati na škripanje parketa. Ne odjednom, već postepeno. Osjetite neke stvari i s više-manje hitrosti, um počinje da se trese, kao da žurite - želite nešto napraviti. Pokušavaš da uhvatiš nit, ne propustiš nijedno, povežeš na neki novi način, ali umjesto toga, gube se jedna za drugom i sve padaju u ponor praznine. To nije najgora stvar: ovdje barem možeš da vidiš šta ti nedostaje i šta tražiš.

... U ovom vakuumu, prvi stupanj prijenosa i prvo pismo obitelji, poput zrake sunca probija tamu i zagrije ti srce. Sjećam se. Kako sam se vratio sa paketom, u toplim čarapama i sa prekrivačem. Prekriven njime zaspao sa osjećajem doma i roditeljske skrbi...

- *Moram sa vama razgovarati* - rekao je sjedokosi, ali čvrsti puknovnik iz 4.

odjeljenja KGB-a. S prozora udaljenog ureda vidim noć nad gradom, centralnu aleju Minska. Ne mogu vjerovati, nakon toliko vremena u ćeliji, pogled na vanjski svijet ne može proći neupečatljivo. Tako blizu, a tako daleko, godinama daleko... Čaj, kolači, torta i ljubazni razgovor, kao u filmu.

- *Znate li zašto ste ovdje?* - ovo je zvučalo lukavo, kako je to radila inkvizicija stoljećima unazad.

- *Želio bih, za početak, znati gdje sam.* - odgovorio sam

- *Ovo nije zatvor, hvala bogu, već KGB pritvor. Postoji razlika - "Amerikanka", kako bi narod rekao. U posljednjih 30 godina je ubijeno oko 30 000 ljudi. Žalosno je, ali vas uvjeravam da ni ja, niti moje kolege, ni u snovima ne možemo ovo više da tolerišemo* - reče pukovnik. Tri ispitivanja do mraka. O anarhističkom pokretu, metodama, ličnom izboru, smislu života itd. Ja sam odlučio reagovati isključivo u okviru raspoloživih informacija na internetu. Dakle, kada bi postavio pitanje, zamislio bih sebe kao 'open source' kojem su dostupne informacije, i tek tada reagovao. Ništa konkretno. Pukovnika su zanimala stvari poput 'finansiranja', 'lidera', 'vanjskih odnosa', tj. potencijal pokreta u smislu iskorištavanja od strane vanjskih sila za destabilizaciju zemlje. Jasno: mislili su da su jednu stranu zatvorili. Niko ne vjeruje da ljudi mogu učiniti nešto sami iz ideoloških motiva. Trećeg dana je bilo više gorih pitanja:

- *A mogu li anarhisti i vlada ići zajedno ka svjetlijoj budućnosti? Hoćete li Vi stvoriti vlastitu organizaciju?*

Jedan klik u mojoj glavi, fragment 'Dnevni izvor' - u ponudi i nije bilo regrutovanja!

- *Na kraju roka trebam da rješavam pitanja alternativne energije* - polako, riječ po riječ sam skovao. Moj odgovor je uveliko rastužio pukovnika... Pri povratku u ćeliju, sjetio sam se Majakovskog i njegovog velikog *"... bolje će mi biti u baru, služiti ću vodu od ananasa!"*⁵

Prva šetnja, pod susnježicom u probušenim papučama. Šetnja - tri metra dugačka staza, tri sa šest koraka (!) i rešetke, a na vrhu bodljikave žice pod električnim naponom.

Prvi put nakon dugo vremena, obeshrabrujuće je izaći vani, ali tačno toliko je u pitanju razumijevanje neba, nisi u kutiji - to je uvijek bolje od bijelog stropa i stalnog svjetla, 24 sata dnevno. Hladne kapi kiše mi se slijevaju niz lice, baš kao u šumi kroz koju smo ja i Dima često morali da prolazimo da bi išli na vlak, dok sam se skrivao u Moskvi.

⁵ *"...bolje će mi biti u baru, služiti ću vodu od ananasa!" - Majakovski - Vama*

III

Kada je došlo do hapšenja, početkom septembra, niko nije ni sumnjao da će stvari ispasti tako loše. Odmah sam stupio u kontakt sa Dimom, zajedno smo čekali i nadali se da će me osloboditi. Ali, treći dan smo saznali da su policajci (OCD) odlučili istražiti još pet stanova. Svaki dan je broj zatvorenika rastao, bilo je jasno da nisu imali samo informacije, već su u mnogim drugim epizodama bili apsolutno fantastični. Još uvijek nisam mogao vjerovati da neko ode u zatvor i potom bude oslobođen. Za mnogo godina smo naučili da to niko ne želi: ni murija, ni novinari, ni političari. Kako god, nedavno smo vidjeli zabrinjavajuće poteze. Na pank koncertima aktivno učestvuju murjaci u civilu. Pokušali su se povezati sa simpatizerima, sjebat zajedno proljetni događaj Bespartshkoly (javna predavanja o anarhizmu), ali nekako na njih niko nije obraćao pažnju.

Još zanimljiviji događaji su se odvili na internetu, par dana prije hapšenja. Indymedia Belorusija, kao slobodna platforma anarhističkih vijesti i anarhističkih inicijativa, primjenila je cenzuru (što nikada ne radi) i obrisala poruke o akciji izvršenoj na ambasadu. Štoviše, tim je najavio svoje djelovanje kao provokaciju. Zarad istine, važno je napomenuti da su se anarhističke akcije regularno sprovodile i objavljivale od 2008. kako u Belorusiji, tako i u Rusiji. Događaji u Grčkoj su, naravno, bili glavni katalizator. Nakon toliko godina, prvi put su se najavili neredi antiglobalizacijskih aktivista, konkretno anarhista, kao odgovor na ubistvo mladića, sveobuhvatno i beskompromisno!⁶ Ali za tri godine, sve do posljednje akcije, Indymedia je bila provokacija. Iskorištavanjem opće zbunjenosti i stajanja u mjestu, Indymedia je uspjela da nametne svoje procjene većini pokreta, uključujući i one u inozemstvu. Drugi dio pokreta, manji, nije pratio druge, ali u to vrijeme su snage bile neujednačene. Nemoćni i bijesni smo gledali to ludilo. Bilo je bolno za shvatiti da većina pristalica slobode i razuma voli više da se ponaša poput stada, radeći prema uvjerenjima dvije ili tri osobe. Bilo je očito da se pod tim skrivenim iskrenim strahom za svoje dupe i jadnom demagogijom o pravilima Indymedije nisu mogli sakriti. Nažalost, u toj situaciji, morali smo brzo riješiti još jedan problem: dijeliti sudbinu zarobljenika ili pobjeći od represije. Bilo je sasvim jednostavno - uzeti i odreći se. Na poslu čeka puno važnih i zanimljivih projekata, vikendima - planiraju izaći s prijateljima i mahnitati. Deseci društvenih pokreta računa na vas i zadužuje vas, a onda u jednom trenutku odustajete od svega. Argument dovodi do duboke introspekcije, tokom koje ćete shvatiti koje su vaše prave vrijednosti, stepen vjerovanja u ideje, životne ciljeve, spremnost na požrtvovanje. Također je to test šta vam je u životu važnije: volja, patnja i glad ili komfort, možda zarada.

⁶ U decembru 2008. u Atini, policija je ubila 15-godišnjeg tinejdžera Alexis Grigoropoulosa. Ubistvo je izazvalo snažnu reakciju javnosti u Grčkoj, koju su osvojili nemiri - zabilježeno je eksplozija u različitim gradovima u glavnom gradu Grčke koji je pretvoren u bojište sa barikadama, sukobima sa policijom i specijalnim snagama.

Posljednjih dana na kampu za obuku sam mahnito pokušavao da ispunim barem neke stvari. Otišao sam na izlet sa djedom i bakom, pomažem im u vrtu. Oni su vrlo stari, i najgore od svega, ja ih ne mogu vidjeti. Potom sam roditeljima napravio svjetlo u garaži, to sam im davno obećao. Majka je govorila o planovima za sljedeću sedmicu, a meni je bila knedla u grlu. Proveo sam noć sa drugom. Ne mogu objasniti kako je to bilo - on nije ništa pitao. Kada drugovi shvate da je to potrebno, moraju postojati dobri razlozi.

Put do granice. U srcu mi je teško. Bježim daleko od svoje porodice i svojih prijatelja. Sudbina mojih drugova je ugrožena. Ali se osjećam bolje nego Dima. Uostalom, on mora da ode i od svoje voljene. Ubojita drama se odigrava u pokretu. Objavljeni su članci i mišljenja, kažu: "mi smo protiv mirnog načina". Takve izjave privlače pozornost, a time i policajce. Zbog njihove vlastite sigurnosti, jedan pokret prestaje postojati. Solidarnost je minimalna, s obzirom da se temelji na različitim mišljenjima i trendovima. Diferencijacija se javila, kao i u Njemačkoj, Poljskoj, Francuskoj, Grčkoj, Španiji. Šta ćeš, tako mora da bude. Avanturistički duh je odradio svoje, ali smo mi još uvijek puni optimizma. Borit ćemo se za dobrobit nas samih i naših drugova. Makar se čitav svijet okrenuo protiv nas. Nećemo se povući i nećemo se predati.

Moskva. Zapisivanje, hodanje, traženje Wi-Fi mreže, sastanci, nesanica, ponekad i dnevno mijenjanje apartmana. Znamo da smo u potrazi, u potrazi za stvarnosti. Potrazi za sigurnim mjestom za rad, koje otežava hladnoća, kiša, slaba odjeća, ponekad i glad. Ali to je bio pad dok nisam vidio neviđenu solidarnost na djelu. Smještaj, hrana, novac, komunikacija, slobodno vrijeme. Nikada se ne bi mogli izvući sami bez pomoći. Tih dana, međusobno smo čitali Kropotkinove crte, na novi način. Bratska podrška i osjećaji koji su pred nama u punom sjaju i veličanstvenosti. Dobili smo neke informacije i oblaci su se odmah stvorili iznad nas. Sanju i Nikolaja su optužili za učestvovanje u akcijama i zaključali u zatvoru. Kagebeovci otpisuju provokaciju na internetu, šalju krivotvorene i-mejlove, vrše pritisak na porodice. Ne Diminu porodiću posebno, okrutno, nehumano. Njegovo srce se raspada, ali volja jača. Sve uzalud, suviše nespretno (uz neke iznimke). Tada istražitelji odlučuju da najame "kozaka".

Za Pinokija sam dobio previše upozorenja, ali nikakvih dokaza nije bilo. Nisam želio rizikovati, budući da sam se skrasio na sigurnom mjestu i našao normalan posao. Ali, svakako je bilo potrebno odvesti Judu na čistu vodu. Ostaviti svog čovjeka u pokretu je jednostavno nemoguće. Pred odlazak na sastanak, poslali smo pismo pouzdanim ljudima, da znaju, ako bude to u pitanju...

IV

... Nakon nekoliko dana, istraga je započela: tri susreta sa ljudima koji su svjedočili. Još uvijek postoji tračak nade da se neće usuditi ponoviti svjedočenja u lice. Arsen je sasvim ubijen. Vetkin skriva pogled i priča, poput slabića. Denja je jako uzbuđen, ali nas gleda u oči. U svakom slučaju, sud bi se prebao suzdržati od procjene. Naravno, susret je ostavio gorak osjećaj. Ispada da sve ima svoju cijenu. Jedna stvar je jasna: otišao sam i otišao sam duži period.

"Idi sa stvarima" - rekao mi je kontrolor. Nakon dvije sedmice sam sada u drugoj ćeliji. Ulazim, pozdravljam se. Ispred mene su ljudi, ljudi sa običnim licima. Ranije nisam tako zamišljao kriminalce. Jedan dječak u odijelu "alkoholičara" me pita: "Iz MTZ?"⁷ Kažu, svijet je mali. Raspoloženje se popravilo. Zapalili smo. Max, poznanik, 22 godine, pank-rok, antifa, fudbal, anfetamin, 9 godina zbog preprodaje (stav 328, član 3, 8 do 13 godina). Ćiril, naočit momak, 29 godina, radio za DKO (Državni Kontrolni odbor), optužen po članu 209 (prevara). Prema istražiteljima, on je uzeo kredit od djevojke i nije ga vratio. Skala: 1,5 miliona⁸ ukupno za četiri epizode. Nikad ne bi povjerovao da može dobiti toliko, posebno KGB, čak nije ni pročitao izvještaj iz slučaja. Vladimir, stariji muškarac, 55 godina, administracija Mogilev. Prije nekoliko godina je prosljedio nekoliko kamiona sa pjeskom na svoje imanje. Do 10 godina bez prava na pomilovanje.

Dani su letjeli... Sjedio sam u društvu sa odgovarajućim ljudima, mnogo bolje nego kada sam sam. S te tačke, riješili smo puno problema, zbog nedostatka malih stvari: luk, utakmica, voda, olovka, papir, koverta, zdjela, lonac, sapun i sve vrste higijenskog pribora... Ne mogu se više sjetiti. Što je najvažnije, ovo je slika budućeg boravka u zatvoru. Kako i šta riješiti sa administracijom, koji se događaji istražuju u sudskom sistemu, očekivano vremensko razdoblje istrage, član Kaznenog zatvora, koliko godina mi prijeti. Općenito, holistički pogled na trenutni položaj. Ali, najvažnija stvar je - osjećaj zajedništva. Vrlo brzo se među zatvorenicima stvara solidarnost. "Amerikanka" ti budi prirodnu ljudsku želju za komunikacijom, uzajamnom pomoći, osjećaju pripadnosti, igrama, vicevima i, naravno, smijehom. Nevolja zbližava, posebno ljude, tako da individualista postaje socijalna i otvorena osoba. Kuhanje, čišćenje i pranje je čak jednostavan posao u ćeliji koja zahtijeva stalnu skrb za druge. Jednom riječju, ostavljajući primarni strah od nepoznatog u zatvoru. Uostalom, tvoj najveći neprijatelj je - vlastita mašta. Uskoro vas okolnosti uvjere u ovo. Svi smo zaključili vrijeme provedeno u KGB se pobrinulo za to. U međuvremenu, igrali smo domina, fudbala sa čarapama za vrijeme šetnje, gledali TV u večernjim satima, ugravirali svoja imena u ćelijama i pričali priče iz života.

Od rodbine i prijatelja, drugova i stranaca sam dobio pisma s riječima podrške i solidarnosti. Sastanak sa odvjetnikom. Sa sobom je donio česticu mira sa tako

⁷ **MTZ-RIPO (MTЗ-РІПО)** - Fudbalski klub iz Minska. Od 2010. godine "Partizan". Veliki dio navijača čine antifašisti.

⁸ **1 ruski rubalj** jednak 0,045 KM (Bosna i Hercegovina); 0,17 KN (Hrvatska); 2,61 DIN (Srbija); 0,023 EURO

prijateljskim odnosom prema meni, potpuno drugačijeg od ovog kamenog vakuuma.

To me je inspirisalo i dodatno ojačalo ideju da nisam sam. Osjećaj samouvjerenja je apsolutno dominirao i ugušio glasove očaja i kajanja zbog slomljenog života, karijere: života i drugih sitnica u životu. Zašto sakrivati, prvi put razmišljam o svakoj. Pitanje je hoće li ove misli da drže ovaj 'pravi put' ili će nastaviti da muče moju dušu.

V

Rezultate predsjedničkih izbora 2010. doznajemo naveče 19. decembra, kada se u čeliji skupilo pet ljudi. Ispalo je da je nekoliko desetaka hiljada ljudi izašlo na ulice i sukobilo se sa policijom ispred Doma predsjedništva. Nekako nisam mogao vjerovati...

Sljedeći dan smo vidjeli desetak vojnih aviona. Većina njih je imala vrlo svjež izgled koji je doveo do zaključka da su to oni sa prethodne obuke. Što me opet dovodi do još jedne misli ...

Jedna stvar je postala jasna upravo: masovna hapšenja. Na vijestima se govori o šest stotina zatvorenika. Koliki je stvarni broj zatvorenika, nikada nećemo saznati. Na isti dan, Oleg je oslobođen. Umjesto njega, dolazi Anatolij Lebedko, predsjednik Ujedinjene građanske stranke- OGS. Istina, partiju smo preimenovali u OKG (organizovana kriminalna grupa).⁹ To je poznato svima u zatvoru. Lebedko je iskusan političar, uspio se probiti i sudjelovati u velikom broju poslova, uključujući i dovođenje Lukašenka na vlast. Ironična sudbina. Međutim, to ga nije spriječilo da nam udjeli domine i druge igrice, po kojima je bio upoznat, očito i u IVSamu¹⁰. U znak protesta, Lebedko je započeo štrajk glađu i hrabro izdržao do Nove godine.

Tada se smatralo da je vlada riješila da isprepada opoziciju i drži je pod ključem desetak dana. Najveći lopovluk je bila činjenica da se ljudi ne puštaju na odmor, ne mogu napustiti zatvor na nekoliko dana. Ali čak i tako nešto se činilo gotovo nevjerovatno. Beloruska diktatura je uvijek bila labava i trošna, u principu se održava samo na robovskom mentalitetu naroda.

Mi ne pridajemo pažnju takvim maskirnim napadima. Logično je da u tom vremenu gužva u zatvoru, a zatim se šalje pojačanje osoblja. Nisam znao šta znači ulazak u specijalni zatvor. Iskusnih zatvorenika nije bilo među nama... Još jedan izraz 'lice prema podu' - uz to neljubaznost i grubost, budilo je u meni ljutnju, otpisujući činjenicu da su ovi nasilnici preuzeli ove fore od interventne policije.

Čak i kada nas postave na strunjaču tokom pretrage, posebno namijenjene za teretanu izgledalo bi kao loša TV serija, grubog pokušaja zastrašivanja, ljubavna komedija, koja je na izmaku. Uostalom, Europa prati odvijanje događaja. Čitav Zapad pozorno promatra Belorusiju.

Iluzija je uginula kada smo upalili TV. Vladimirovo osiguranje je umalo dobilo srčani udar (u tužbi je rekao "Umrite-sklonite se") kada su u dvorištu bili prisiljeni da hodaju u krug u 22 sata u noći 31. decembra. Lebedko je spremio stvari, ali su ga već nakon pola sata vratili nazad. Promijenjen je zatvor,

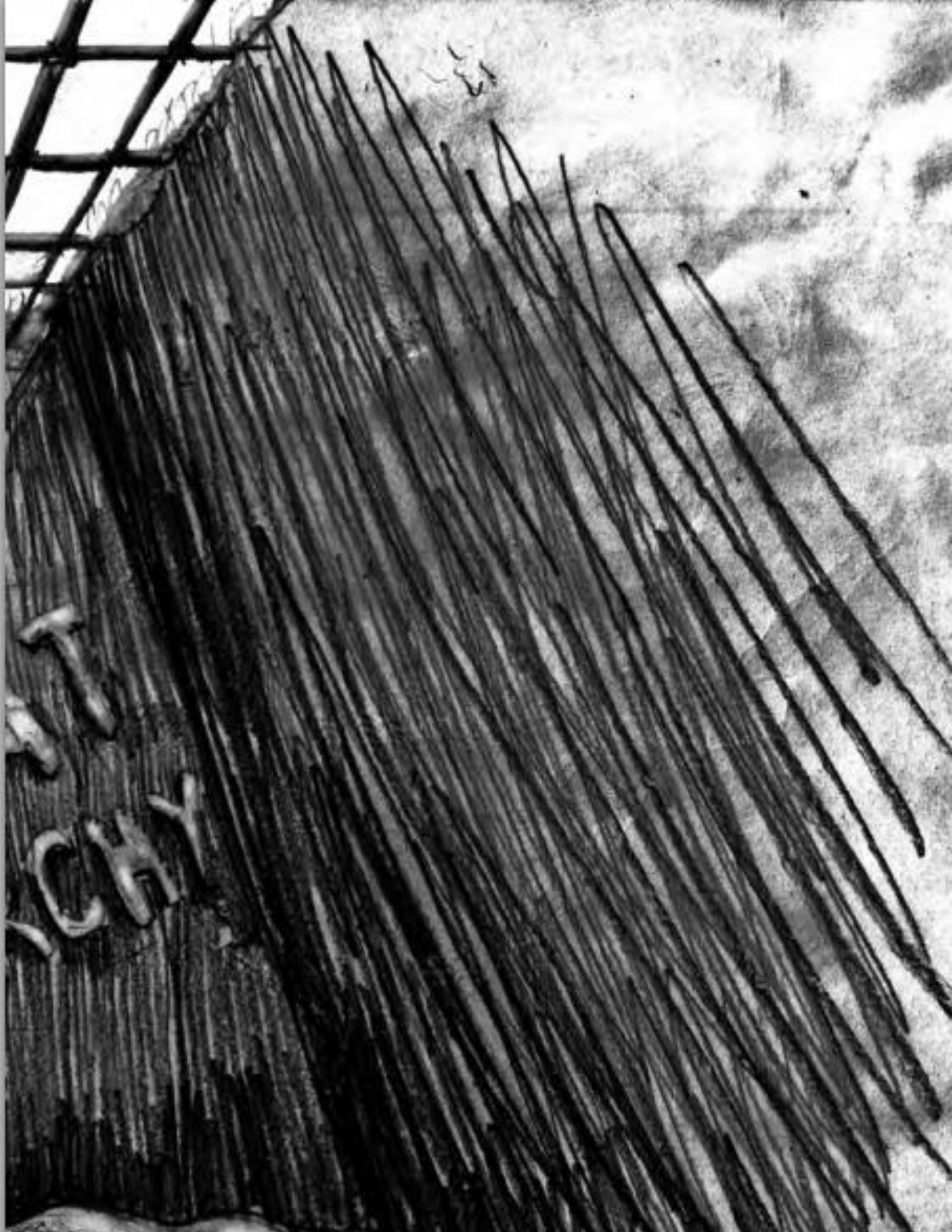
⁹ Ruski: ОГП (Ujedinjena građanska stranka) / ОПГ (Organizovana kriminalna grupa)

¹⁰ IVS, ranije KPZ – pritvor u Belorusiji

promijenjena je i država. Vlada je zakoračila jasno prema direktnoj diktaturi, pokazujući povjerenje u vlastite snage, postojanost i nekažnjivost.

Ta Nova godina je bila najnevjerovatnija u mom životu. Ni u najluđim snovima nisam mogao ni zamisliti da ću 'slaviti' 2011. godinu u tamnici KGB zatvora, u takvom bizarnom društvu, sa koka-kolom i čokoladnom tortom na stolu, zapravo, noćnom ormariću, uz pratnju starih pjesama i sa nejasnim očekivanjima. Prvo je stari Vladimir rekao na televiziji "*Kakva radost što smo svi danas ovdje!*" Lebedko je bio kratak: "*Živjela Belorusija!*"

VI

2011. je počela tmurno. 1. januara sam išao u šetnju sa Maksom i od snijega sam na zidu napisao slogan "**Vivat anarchia**".¹¹ Samo što sam ušao nazad u ćeliju, glavni kontroler se pojavio sa pitanjem "*A ko je od vas tu umjetnik?*" Preuzeo sam odgovornost i vratio se u dvorište da obrišem. Greška! Kako to da nisam obratio pažnju na dvije maskirne osobe koje su išle za mnom u dvorište? Odjednom mi je naređeno da skinem džemper (koji mi je baka isplela) i da sa njime obrišem snijeg. Naravno, odbio sam. Tada su me počeli udarati u glavu. Prvih nekoliko sekundi sam bio u šoku, nisam mogao da vjerujem da ozbiljno očekuju da normalna osoba skine na hladnoći svoj džemper i očisti prljavi grubi zid. Ali to je ono što su oni htjeli! Naredba - odbijanje - udarac - odbijanje - udarac ... Tukli su me po glavi, ušima, vratu, preponama, ispod koljena, u usta i oči. Krv kipi, stiskam šake. Kada su vidjeli, pomakli su se za nekoliko koraka i pripremali pendreke, nešto povikali, ali ih ja nisam čuo. Situacija je odjednom podivljala zbog njihove dužnosti. Sa pendrekom nisu usudili da nastave. Unutra, sve su bili gori... Na putu do ćelije zastaju. Jedan ili dvojica, nisam mogao razaznati, zahtijevao je da mu se naklonim. Odbio sam. Snažan udarac u potiljak. Odbio sam. Opet, sveobuhvatan pristup. Odbio sam. Potpuno ogorčen, nasilnik je vikao:

- *To je vaša ideologija?*
- *Da, moja ideologija!*
- *Ne razumijem te - ti si lopov ili šta?*
- *Ne.*
- *Prokletniče, za šta će ti onda ta ideja?*
- *Za slobodu!*
Stražar je viknuo: "*Dovraga! Idi u kurac!*"
Histerčina...

Sljedećeg jutra, batine su nastavljene. Zaustavili su me na povratku iz toaleta. Ovog puta su se sakupili, četiri ili pet komada zamaskiranih nasilnika. Blokiral su mi prolaz, momčine. Ovog puta su zahtijevali da pognem glavu. Odbio sam. Nekoliko udaraca, a nula reakcije. Stisnuli su me uz zid i pitali da li ću još uvijek da odbijam naredbe. Odgovor je bio potvrđan. Oštar udarac u noge. Pao sam kao kamen, na koljena i laktove. Zgrabili su palice. Odvukli su me u teretanu. Stavili na neku tešku spravu, priljepili mi glavu o zid. Udarci ispod pojasa, tu, tamo ... ali nisam osjećao bol. U krvi se javlja lavlja doza adrenalina. Dovedi su me do sobe u koju je uključen šoker. Tu je strašno, ali sam samo jako stisnuo zube. Slažu se da će me pustiti ako samo spustim glavu prema dolje. Potajno mi razmazuje abraziju, vjerovatno vodikovim peroksidom. Sutradan, u bolnici pišu da sam se potukao. Odnosno, da sam pretučen. Na čelu hematom. Koljena i laktovi slomljeni. Na donjem dijelu nogu ožiljci. Usne i uši - više nego što je potrebno. Međutim, umjesto u ćeliji, doktor me je pregledao u glavnom zatvoru. Prostran i dobro namješten ured, tu sjedi čovjek niskog rasta, ali sa snažan i samouvjeren.

- Vi ste terorista? - žestoko me uputao pukovnik Orlov.
- Ne.

¹¹ Vivat anarchia (lat.) – Živjela anarhija

- Zašto ste ona tukli dvojicu kontrolera? Imam ovdje lažno izvješće. Jedan je u bolnici, a drugom je povrijeđena ruka.

Dakle, tako! Rekao sam mu šta se stvarno desilo, ali je načelnik samo odobrio postupke svojih podređenih.

- Ovdje je kao u vojsci, - nastavlja Orlov. - Disciplina zahtijeva kaznu i za nevine. Trebam red, i ne želim nikakve probleme. Kao što možete vidjeti, imamo izazove sa kojima se suočava naša zemlja.

Na povratku sam shvatio da je sve pod kontrolom, da ono juče nije bila slučajnost. Kao i sam izgled Orlova, koji je zamijenio bivšeg direktora, odmah nakon izbora. Bilo je zaista mračno.

VII

Dani, već ne tako radosni, pretvorili su se u torturu. Počeli bi u 06:00 ujutro, sa maskama i nastavili kada bi ljude odvodili u toalet. Oštri udarci glavom od zid, od pod, pogrdne riječi i stalni povici "Glavu dolje!", "Požuri!", "Trči!" tonom SSovca koji uzvukuje "Schneller!"¹² u plinskim komorama Aušvica. Zvuket vrata je isti kao u komori.

Sve u svemu, to stvara krut zvuk i kakofoniju¹³, a i neodoljivu hranu za strah. Nakon jutarnje šetnje, ponavlja se dužnost. Prvo u 8:30 se ide u šetnju, kada je prva smjena. Zatim svakih sat-dva do 12:30, kada se zadnja smjena vraća. Šest udaraca na šetnji, šest u ćeliji - isti broj metara u dvorištu. Nekađ manje, zaključili smo da su neke ćelije odbijaju izlaziti. S vremenom smo počeli primjećivati da neki vrište jedne, na druge, osrednje, na treće ne vrište. Diferencijalni pristup.

Od 13:00 do 15:00 ručak. Nekoliko sati odmora. Nakon tri sata, počinje drugi pristup. Prije se pretraga ćelija sprovodila svakih šest mjeseci, ali je sada pretvorena u sedmičnu rutinu (posebno za naše ćelije). Obično nas odvedu u teretanu, gdje nas skinu i pregledaju nekoliko puta. Nakon skidanja odjeće, istežu je na zidu, često zakrivljujući rukave i leđa kao PZ (doživotni zatvor). Jedan dan je Max stajao tako pola sata, dok je trajao pretres. Sjećam se da je prvi put bilo "zabavnih" pet minuta. Ali je to tortura, nakon koje se borim da pomaknem noge. Nakon 30 minuta im više nije zabavno. Drže ga, samo da ne padne u nesvijest, a pod nogama su mu lokvi vlastitog znoja i divlji tremor u njegovim rukama. U 16:30 je druga tura u toaletu. Sve ista šema kao jutarnja šema. Večera. U 20:00 nova promjerna koja pokušava prisvojiti 'događaj'. To se obično zove "lična pretraga". Dakle, prikupe lične stvari, savijaju madrac, gledaju pakiranja proizvoda itd. Zatim, skidanje u teretani. Spuštanje stvari je dozvoljeno samo prvih nekoliko dana, a onda smo prisiljeni držati sve odjednom. Kontrolori bacaj sve iz torbi, traže stvari, pisma, pakete i sve što je potrebno sabrati. I sve vrijeme viču "Požuri!", "Dođi!". Nije ni blizu kraju - opet u krug. Vraćaju stvari koje ne smiješ zbrajati, već gurati. Ustalom, vremena je malo. Na redu su mnogi drugi. Tada je najteže - put nazad. Prvo korak, zatim - kreći. Na kraju, to bude više trkanje. Po komandi, pokupite svoje madrace i plahte koje vječno ispadaju i krećete strmim i uskim stepenicama. Ako zastanete, podliježete kaznama. Opet, penjat se. To ne može preživjeti čak ni fizički vrlo jak čovjek! Pjenite, kao konj, ako ne i više - ali to nije važno. Mučenje "tijela i duše" kako b zabludili mozak. Od 18:00-22:00 "Zatvorski TV" (normalno, TV je isključen u decembru) počne emitovati sve vrste programa, od kojih 90% šljaka. Mistika, pseudohistorija, čečenski pobunjenici, teroristi, političari, ovisnici, židovske zajere - jednom riječju, senzacionalne, izračunate stvari koje zastrašuju čovjeka. Sve je nipta, ali to se pušta svaki dan. Deset puta ista stvar. Kopaju po mozgu, traže anksioznost, osjećaj opasnosti. Ovaj TV-zombi je najgori. Ponekad prilagođen panici i samogađenju. Osim navedenog, emitovali su i programe krajnje desnice televizija poput RUSTV i Kulikovo polje. Prikazivali su i film "Rusija sa nožem u leđima" itd. To izgleda poprilično po-idiotски kada se zatvorenici uvjere da je Putin - jevrej, a Rusija - cionistička snaga.

¹² Schneller! (njem.) – Hajde!

¹³ Neskladnost zvukova

Povremeno bi kontrolor dolazio u pratnji maskirnih nasilnika sa palicama u rukama. Provjeravao gledamo li. Kako bi vrijeme prolazilo, pokušavao bi 'popraviti' zvuk, a zatim sasvim isključiti TV.

Šetnja po dvorištu - sat dva, bila je odmor za dušu, unatoč sumornim tamno sivim zidovima veličine 3 sa 6 koraka (bio je u terasi i manji). Ured na platformi je imao uključen radio, ponekad sa pristojnom elektronikom. Ali ovdje, uspjeli su nam pokvariti živote: prisiljeni da hodamo u krug, prvi put sa rukama iza leđa, kasnije u ćeliju. Kao rezultat toga, dobar dio zatvorenika odbija da ide u šetnju. Čelična sila. Jako je teško 2 sata praviti krugove. Nakon 15 minuta se pod pretvara u klizište. Naravno, ledeno, niko i ne razmišlja o pijesku. Nekoliko sedmica kasnije se snijeg počeo topiti, a ljudi su počeli da padaju u blato svaki dan, pojavio se 'pijesak'.

Pisma su propadala dramatično. U decembru sam bio u mogućnosti da dobijem cijelu hrpu pisama, ali od januara - gotovo ništa. Dolazila su samo neka pisma od roditelja, rodbine, drugova i prijatelja kada je tekst jako teško shvatiti politički. Ovisno o ponašanju, kao i sadržaju razgovora u ćeliji, pisma su dolazila u razmaku od nekoliko dana do mjesec dana. U prosjeku, dvije nedjelje za one iz Minska u Minsk.

Pisma su lukava stvar! Ona vas razvesele, pogotovo kada se opisuju razne sitnice iz normalnog svakodnevnog života. No, lukava zato što kontrola i filtriranje protoka pisama mogu stvoriti krivi dojam o stavu prema vama, o stvarnoj situaciji u divljini. Također možete dobiti nekoliko psama sa negativnim informacijama. To je teško. Naravno, um hiljadu puta inzistira da je to namješteno, ali crv sumnje uvijek postoji. Od toga je nemoguće pobjeći. Na ovoj tački u pogledu informacija koje utiču na vas, bez obzira da li vi to želite ili ne. U ovoj situaciji je potrebno ponoviti molitvu "Doći će vrijeme kada ću znati šta se to sve dogodilo". Ja sam to ponavljao svaki dan. Unatoč tehnologiji filtriranja, nešto su propustili. Par pisama - ne sadržaj, neko same činjenice - moju orijentaciju. Otvorili su cijeli sloj laži iz slučaja, tako da sam znao neke dijelove na koje nisam mogao računati. Informacije - teže su od zlata. Vijesti od prijatelja koje sam uspio dobiti na početku, dale su mi dodatno uporište. Prijatelji... koliko godina zajedničkog putovanja, zabava, druženja, avantura, duhovitog razumijevanja. Činilo se kao da će trajati zauvijek. Ko bi mogao i pomisliti da ćemo u lancu pošte slati jedni drugima solidarnost? Svaka poruka ohrabrenja koju sam dobio, bila je neprocjenjiva. Ta slova su mi vratila sjećanje - ne smijem zaboraviti ko sam bio i ko jesam, ne dopustiti strahu da me pobijedi.

VIII

Početak januara, ćelija je prošla kroz rekonstrukciju, koja je odredila budući sastav broja ispitanog priloga br. 4.

Volodju i Lebedka su zamijenili Sanja Molčanov i Aleksandar Fjadut. Obojica političari. Molčanov je snimljen početkom januara na Borisovu, "prepoznat" na kamerama. Na prvi pogled izgleda kao slabi student - idealista. A, može biti, da je to zbog velikog pritiska. Redovito je bio podvrgnut prisilnim marševima. Često su vikali na njega, hvatali ga za vrat i udarali u glavu. Službenici su ga prvog dana nakon aktivnog maltretiranja stidnuli u ćeliji i priznao je krivicu. Sjećam se: Vrata su se otvorila i ušao je jedan nasilnik, ovaj put bez maske (!) sa dubokim glasom. Mislio sam da će sada biti maska-šou (masakr cijeće ćelije), ali to je bio samo jedan zbog Sanja i otišao dalje. Pričao je i imao izraz lica kao da je ubio nekoga. Ćiril je pitao: "Dečki, šta nam je činiti?" To pitanje je visilo u zraku.

Sanju upoznajemo sa različitih strana. Bio je član demokratskog pokreta u mladoj dobi, sa 20 godina je bio u punom sjaju. U to vrijeme se udaljio od odbora, predao se čitanju, internetu. Taj način života ga je doveo do činjenice da je šutnjom postao TV zvijezda na trgu 19. decembra. Bio je zapamćen po poremećenoj nacionalnoj zastavi iz zgrade KGBa. I mahanjem bijelo-crveno-bijlom zastavom kako bi skinuo snijeg sa traktora... Nakon toga, doživio je nevjerojatnu medijsku pažnju, a pitanje sigurnosti mu nije bilo važno. Iako je znao da za video nadzor.

Aleksandar Fjaduta je 46godišnji muškarac sa cvikama. Građom je velik isto onoliko kakav je bio političar. Na izbormu i općenito. Bio je doktor i načelnik stožera oporbenog kandidata, Nakljaeva¹⁴. Ostavio je dojam do humaniste i brokera iz XVIII vijeka, istovremeno. Aleksander gotovo nikada nije spavao za vrijeme ispitivanja. Osam do dvanaest sati sa svojim inkvizitorima, bilo mu je sasvim normalno. Iako je on politički morski pas, dobro smo se slagali. Aleksander je nekada bio školski učitelj, novinar, susretao se sa Grobijem¹⁵. Tada je bio veliko krilo Lukašenkove brigade, a sada ja postao zatvorenik. Život - to je život. Aleksandar nije samo političar, već i profesionalni pisac i veliki pripovjedač. To je njegova sposobnost, koju smo mi aktivno koristili. Sjećam se čitava ćelija, nakon gašenja svjetla, zadržavala dah i slušala priče o svim vrstama putovanja, kao i prepričavanje Grof Monte Krista. Bilo je zanimljivo gledati lica kolega zatvorenika, kada grof provodi čin osvete. Svaki od njih je razbirao po svom umu i pokušavao preuzeti njegovu ulogu. I moje maštarije su bile ubojite i u njima je plutalo nekoliko ideja.

¹⁴ Nakljaev Vladimir Prokofievič - beloruski pjesnik, prozni pisac i politički aktivista. 25. februara 2010. je postao vođa javne kampanje "Reci istinu." Nominovan je za predsjedničke izbore u Belorusiji. 19. decembra 2010. uhapšen i optužen za organizovanje masovnih protesta.

¹⁵ Mihail Gorbačov, generalni sekretar Centralnog komiteta CPSU

Više su nas pritiskale, smijeh u ćeliji je bio glasniji, više smo igrali igrice. Sa najpopularnije slagalice je odmah prelazio na "Tarakašku".

Ovo je stvano pomagalo da se suočimo s košmarom i stvorimo solidarnost, koja je prevladavala u našoj ćeliji. Smijeh i crni humor su bili načini psihološke odbrane, kao da ovo što se događa nije moguće.

Što se tiče hrane u našoj ćeliji, to je bio pravi komunizam. Po pravilu, za ručak i večeru smo svi sjedili za stolom (noćnim ormarićem) zajedno. Obično bi Ćirilo sam spremao salatu. Sjekao povrće, luk, peršun, hljeb, slaninu i kobasice. Ja sam ostao vjeran svojim vegeterijanskim uporištima, pa čak i kada bi to nerviralo Maksa. Čaj, kafa, keksi, kolači i voće su bili dosta česti. Svako je dijelio svoje pakete i nije bilo problema.

Ipak, sa rastom nasilničkog ponašanja od strane maskiranih po danu, niko nije govorio iz straha ili očaja. Mi smo se opirali i sve češće smo šapatom razgovarali u mrtvoj zoni, gdje nema video kamera. Kada bi smo bili prisiljeni da šetamo (uvijek sa rukama iza leđa i glavom prema dolje), prvog bi smo postavili Fyaduta. Nasilnici žele da unište solidarnosti. Kao da provode osobnu inspekciju dok mi igramo na ploči, u žaru, kada zaboravimo na sve. Ili izazivaju ljubomoru ili sumnju. U zatvorskom žargonu se to zove "sprijateljiti se na musorskim marmilom." Nisam pao na taj fazon, ali je u podsvijesti to idalje živjelo. Zapravo je to bilo pravo nasilje, kako sam na kraju ispostavio. Nad našim ponosom. Dakle, nakon ispitivanja, Fyaduta se vratio i rekao: "Momci, šta sam uradio? Zbog čega ste napisali zahtjev da me prebace u dugu ćeliju?" Čak nas je i zatekla takva očita laž! Međutim, ništa nas ne smije čuditi. Naša ćelija je prozvana "kolibom ovisnika i terorista." Nemojte misliti da je ta prevara ljudska glupost i lakovjernost. Vlada manipulacije se pokazao u svom novom zatvorskom izdanju - pukovnik Orlov.

IX

Poziv u ured kod vlasnika "Amerikanke" je posebna tema. Uz svu ludnicu tu, njegov ured je bio miran i opušten. Obično bi se ophodio vrlo prijateljski, bilo je zabavno razgovarati sa njime i slušati ga. On nije ni pio ni pušio. Govorio mi je o sebi: sudjelovao je u operacijama na planinama, negdje kod azijskog zatvora. Čak nisam mogao da vjerujem da se nije sa nama igrao mačke i miša, sprovodio svu ovu tragikomedju. Nije pravio nespretne greške kao ostali površni istražitelji. Orlova je, pak, zanimalo moje mišljenje o cimerima. Sjećam se da je predložio da pogledam fotografije gdje je navodno dokaz da Lebedko nije štrajkovao glađu. Tada se kompjuter 'iznenada' zaledio prilikom otvaranja slike. Tačno to se dogodilo i sa mnom, tako da nisam iznenađen. Ipak i najbolji griješe. Uz to sam vidio prije nekoliko dana da je Lebedko slab, blijed i mršav. Orlov je govorio o stanju u zatvoru kao odgovor na izazov sa kojim se suočava Belorusija. Poredio je to sa protivljenjem francuskih revolucionara koji su omogućavali pojavu terorizma i 'nepoznato stanje, čiji će teror biti još gori.'

Sve vrijeme sam bio pod maksimalnim naporom: pazio na svaku riječ, slijedio svaku misao (njegovu i svoju), pratio dijalog u cjelini. To nije tako jednostavno. Uvijek je opasno spomenuti neki detalj. Ne razgovarati sa njim je bilo nemoguće. Mnogo puta sam sam došao na ideju da svedem razgovor na monosilabičan odgovor, ali je uvijek uspio da razgovara sa mnom. Kao jedan od pukovnika iz 4. odjeljenja, poznavao je svoj posao odlično. Ured je bio lijep, na stolu nekakva licitara, rakija - sve kao u filmovima. Nikako čaj sa kazana!

Iz nekog razloga ljudi misle da su to sitnice. Recimo, ako se ponaša pristojno i kulturno, možemo piti i čaj. Ovako samo priznaje da je podložan podvrgnuti zarobljenika zloupotrebi i prevari. Čuvari i pukovnici su podijeljeni na dvije vrste: loše i vrlo loše. To je aksiom. Bilo je ljubaznosti sa njihove strane, osmišljene kako bi u nama izazvali podsvjesno povjerenje. Orlov je trenirao povezivanje preko sistema vrijednosti (slaganje sa mišljenjem zatvorenika), kao i zrcaljanje (kopiranje). Nažalost, moje znanje o ovom području je bilo još vrlo skromno i mnogo taktika psihološke opsade je bilo nepoznato za mene. Preuzeo sam protumjere. Kako bi se zaštititi, gledao sam u njega sa polu smješkom na usnama i u sebi ponavljao: "On mene davi, guši, degradira, nanosi bol meni bliskim ljudima. On je - vrag, neprijatelj. Sve što kaže - laže!"

Mržnja prema neprijatelju... Jedan moj prijatelj mi je rekao da je zavodio djevojku tako što ju je skidao pogledom. Za hitne slučajeve, prihvatam ove savjete: zamislio sam da sam ga preko stola šćepao za glavu i sa jednom rukom mu vadio dušu... Mnogo je pomoglo!

Orlov je otvoreno pričao o metodama mučenja, moralnom aspektu slučaja. On je tvrdio da je njegov posao da sumnja na nas. Na moj prigovor da još nismo ni osuđeni, nije rekao ništa. Međutim, bilo je jasno da osoba koja je kriva nije kriva kada sud donese presudu, već čim postane osumnjičena. Uostalom, oni ne mogu griješiti. KGB! Ja sam samo obični smrtnik za njih.

Iz razgovora sam saznao da nisu prakticiraju individualan pristup svakoj ćeliji, svakoj osobi. Ukupno je 18 ćelija, a 60 zatvorenika. Veliki objekti i mnogo čuvara je potrebno. Sve su odlično isplanirali: kada, gdje i koliko puta. Gdje tući, gdje smjestiti, gdje ostaviti svjetlo po noći, u kojoj sobi zabraniti pušenje. Čak je neko ozlijeđen na putu prema toaletu ili dvorištu. Orlov me pozvao i dao instrukcije za Molčanova. I, naravno, o tome ovisi hoću li otežati ili olakšati život ćeliji.

- Svijet, to je čopor vukova. Ja se identifikujem sa čoporom, za njegovu dobrobit - dobrobit moje obitelji, prijatelja, kolega - Orlov je govorio o svom svjetonazoru. Iz tih domoljubnih razloga, imao sam nešto za reći:

- "Klasičan fašizam. Pročitajte Musolinija, svidjet će vam se, - prokomentarisao sam. - Da, to je slika današnje civilizacije. A sa vukovima je još jasnije. Samo šta se u vašem svijetu radi sa jednostavim antilopama?"

Izgleda da antilope ne mogu sjediti i raditi, one su višak, treba im oduzeti kožu za vojne pojaseve i vojne ruksake. Pa, antilopu - ovisno o njenom ponašanju - dovedu do nadzornika kulturno, bez lisica ili 'lastavice'. "Lastavica" je skandalozno zavrtnje ruku iza leđa i vezivanje lisicama; u položaju ste u kojem možete da ljubite svoje cipele. I tako kroz hodnike, niz i uz stepenice, kao da ste Pezašnik¹⁶. Zabiju ti tako instrukcije. Pozovu načelnika da ti kaže vijesti. "Mogu vam napraviti Gvantanamo tu!" - prijeti Orlov. Tako je "Amerikanka" postala "Gvantanamka".

¹⁶ Pezašnik (rus. žarg.) – doživotni zatvorenik

X

Krajem februara, Fyaduta je otišao. U ćeliji je postalo poprilično dosadno. Neko vrijeme sam čitao enciklopediju psihologije, koju sam kupio za vrijeme redovitih istraga. U večernjim satima, učio sam o slikarstvu iz knjige koju su mi poslali roditelji. Ili radio sklekove na podu ili trbušnjake. Ponekad bih čuo vrištanje, revanš maske su nastavile po starom da tuku nekoga. To je dovodilo do otvorene panike.

Tiho smo smišljali scenarij za epizode filma "Saw 8: Niko ne zaboravlja." Naravno, Vertuhajam¹⁷ je u glavnoj ulozi. Mržnja ne poznaje granice, a maštamo o svijetlim krvavim mjehurima. Smijeh je sve češće imao histeričan karakter. Specifični zatvorski humor - prelom života u zatvoreni prostor, nečovječno postupanje zamjenjuje normalne ljudske zajebancije.

"Naravno, niko nije mogao znati da li ga u ovom ili onom trenutku nadziru ili ne. Koliko se često, ili po kom sistemu, policija misli uključuje na pojedinačne kanale moglo se samo nagađati. Čak je bilo moguće i to da ona neprekidno nadzire svakoga. No u svakom slučaju, mogla se uključivati na svačiji kanal kad god zaželi. Moralo se živjeti - i živjelo se, po navici koja je prerasla u instinkt - pretpostavljajući da se svaki zvuk čuo i, sem u mraku, svaki pokret vidjeo."¹⁸ Ove riječi najbolje odražavaju psihološko stanje svakoga od nas. Samo što se kod nas svjetlo nikada ne gasi. Po danu – žarulja od 100W je tu; po noći slabija, što je bilo ugodno, jer si mogao čitati. Slučajno, dogodilo se da smo nekoliko dana spavali pod svjetlom dvije lampe. Kontrolor je bespomoćno odgovorio: "Tako mi je rečeno." Svake sedmice je bivalo sve gore. Planski, korak po korak. Čekali smo neku vrstu izolacije, jer je bilo nemoguće ići ovako. Osjećali smo granicu.

Zatim su tu bili i trenuci "drugog vala". To je jedna stvar da osjećaš gubitak nečega. Ali, to "nešto" moraš sam da shvatiš - tvoj stav, spoznaju o sebi. I onda se počinje činiti da se ništa neće desiti. Slaba monotonija ubija, toliko da ne možeš vidjeti nikakvu razliku. Osjećaj bezvremenosti, bez početka i kraja. Ležiš na krevetu i ne možeš ustati, jer ti je nejasno šta je hitnije i važnije - meteor u kosmosu ili čaša čaja. Šizofrenični raspad svijesti. I onda kao luđak pripremaš salatu, sitniš, miješaš... sjedaš i graš šaha. Kućanski poslovi postaju ritualni oklop protiv ludila. Ali često je tu i drugi gost - strah. Onda ostavljaš sve vrste samoterapije.

Ponekad si u neposrednoj blizini na spratu, tu se pretvaraš da ništa ne vidiš i ne čuješ i potajno gledaš fotografije poslane od strane nepoznatog muškarca iz Sankt Petersburga. Na slici je čvrsti crni oblak, kroz njega se jedva vidi obris kamene figure koja stiže šaku. Čini se da je kamen zamagljen, ali je još uvijek neuništiv i daje nadu, kao svjetionik u magli. Koliko je ljudi prošlo kroz zatvore i radne logore, progone i mučenja. Mnogo puta sam čitao o njima i znam da su ti ljudi imali stvarno težak život. Mnogi od njih su stradali u ekstremnom siromaštvu i u

¹⁷ Čuvar koji vodi zatvorenike u samicu (žarg.)

¹⁸ Iz romana George Orwelle – 1984

izolaciji. Još uvijek to traje, još uvijek postoji. Ova borba - sukob između zatočeništva i slobode - crvena linija je kroz čitav historiju čovječanstva. Sve su te epohe, civilizacija, nazivi, ali suština je ista: antagonizmi težnji običnog čovjeka i težnji Gospodara (vjere, novca, položaja).

Čovjek vs. Vlast, sve vrijeme. Ja sam samo malena čestica u tim osjećanjima, mislima i djelovanjima. Kao kap u okeanu: bez mene se neće smanjiti, ali je čitav ako se sastoji od samo takvih kapi, a svaka pridonosi ukupnom gibanju okeana. Neka krvnici rade sa mnom šta god žele - ja sam već pobijedio...

XI

Početak februara, maskirani su bili potpuno brutalni. Bio je petak, trojica u ćeliji sa gribom. Cijelu noć smo se tresli - temperatura, groznica. Sljedećeg jutra sam otišao do doktora i dao mi je tablete. Navečer su izvukli mene i Molčanova sa stvarima. Poučeni gorkim iskustvom, izložili smo knjige i druge predmete. Kao i obično, u teretanu, ali nekako tiho i bez histerisanja. Sumnjičava smirenost. Ništa dobro ne nagovještava. Izvrnute vreće, iz jedne izbacuju sadržaj na hrpu. Čekamo bosi i goli na hladnom betonu. Počelo je...

"POKUPITE STVARI!", "BRŽEEEEEE!", "ŠTA TI NIJE JASNO?",
"BRŽEEEEEEEEEE!", "REKAO SAM!", "TRČIIIIIIII!"

Stepenice, hodnici. Otjerali su nas u durhat¹⁹ u podrumu. Opet stvari. Ostavili su ih razbacane i otišli, ali povremeno provjeravli stanje kroz špijunku. Hrpa stvar, jedva da smo imali vremena uzeti madrac pod mišku i trkom niz hodnik do stubišta koji vodi do središta. Taman pri završetku maskirani viče: "Presporo, nazad!" Drugi krug. Čujem da niz stepenice drug tjera Sanja Molčanova. Gadovi! Nazad u durhat. Ludački se znojim, znoj se doslovno izliva kao potok, u glavi mi je magla. To je granica. Šta je sljedeće?

Opet viče:

- Uzmi dva! TRČIIII! MRŠ!
- Ne!
- Rekao sam - uzmi stvari i trči, brže!
- Odbijam!
- STVARI U RUKE I MARŠ ODAVDE!
- Radi šta hoćeš. Ja neću više trčati.

Nekoliko trenutaka bulji u mene sa nevjericom, prilazi drugom i šapatom raspravljaju. Zatim drugi prilazi, kao da se ništa nije desilo, pristojnim i mirnom tonom govori: "Pokupi svoje stvari i idi u ćeliju." Zatečen sam. U nevjerici sam. Ispada da on ipak znaju govoriti kao ljudi...

Ne, madrac pada na željezne šipke. Sanya se sruši iza njega. Jedva živ, blijed kao smrt. Teško je bolestan. U ćeliji je smrta tišina. Ćirilo s Maxom još tako ne pada. Zastrašujuće je. Da, ono je strašno. Užas probija u svaki atom tijela i uma dok svi sjede u tišini.

Ludački sam razmišljao šta da radim. Došao sam do granice koja prelazi u situaciju u kojoj je samopoštovanje nemoguće. Još jedan korak i biti će moguće. Jasno je da je blizu, ali nije dopušteno. Moram preć u poricanje na početku - ne želim ni da prikupljam stvari. Ako ovo nije još jedan mali progon, a onda preseljenje u drugu ćeliju, dežuranje. Lukavo smišljeno. Gadovi!

¹⁹ (žarg.) Ćelija presvučena gumom i umjetnom kožom, kako bi ugušila zvukove

Sljedeće jutro me je nadzornik u prolazu upitao: "A ko je bolestan?"

A nekoliko dana kasnije je bilo teških vijesti za ovu crnu zimu. Jaukanje je bilo tako glasno da je probijalo zidove i moglo se jasno čuti iz teretane, koju dijeli dvoje vrata i centralna dvorana. Nismo mogli ni čitati, ni pisati, ni igrati, ni prosto ležati. Neko je išao naprijed-nazad, neko radio sklekove. Nekoliko sati smo čekali, do otvaranja susjedne ćelije. Ali su iz nepoznatog razloga našu ćeliju zaobišli. Izvana su se čuli povici: "LEZI! USTANI! LEZI! USTANI!..." Ovo je noćna mora. Niko ne gleda nikoga u oči, samo izgovaramo "kurvini sinovi, đubrad, gadovi...". Večera. Dakle, našu ćeliju su zaobišli. Ali, koliko dugo? Čudo se ne dešava dva puta, sljedeći put će nas sigurno pocijepati.

U subotu ujutro su me odveli svojoj poglavici. Orlov, obučen građanski, pozdravio me srdačno. Odmah me je pitao "Šta vas zabrinjava?". Tada sam mu rekao nešto o mom stanju i poručio mu da riješi "nesporazume". "Vidi, to nije ništa više nego teatar," - rekao mi je povjerljivo-prijateljskim tonom. "mi pozorno pratimo njihovo stanje, a ja vas uvjeravam, nikome se ništa neće dogoditi ozbiljno." Dodao je: "Glavni neprijatelj - vlastiti strah. Nema potrebe da brzo reagirati na takve akcije i bilo koji problem možemo da riješimo ovdje". Bio sam u šoku. Kako je doznao? Nisu li svi ovi govori o psihološkoj kontroli ubrzanje? Pitao sam ga:

- Kako znaš?
- Po vašim očima - rekao je ozbiljnim tonom glavnog zaposlednika KGB zatvora.

XII

Deseti februar je označio početak "globalnog zatopljenja", Nešto se dogodilo u divljini, nivo nasilja je opao. Racije sa samoprozvanim "ličnim pretraživanjima" su prestale. Maskirane sam viđao rjeđe i puno mekšije, na izlazi iz staromodnog toaleta.

23. februara, Ćirli je pao niz stepenice. Kako maskirani kažu, hodao je niz stepenice s rukama iza leđa, ne držeći se za rukohvate. Prvi sam vidio modricu na njemu. Ćiril je bio u šoku. Tresao se, toliko da nije mogao ispravno govoriti niti pušiti. Zbog toga su ga odveli u bolnicu. Sudeći po dijelovima razgovora između kontrolora, bilo je već takvih slučajeva. U svakom slučaju, sljedećih dana su maskirani na nas vikali jer se ne držimo za rukohvate! Svaki put smo viđali sve manje maskiranih, a do početka marta, nije ostao nijedan.

Sa srca mi je pao kamen. Bilo je lakše disati. Više nismo morali da pravimo krugove u dvorištu sistematski, mogli smo zastajkivati i pričati, bez straha da će nas neko slušati. Diferencirani pristup je očuvan, ali je postao precizniji.

Bilo je zanimljivo promatrati rast ovlasti diže i kako se mijenjaju izvršitelji. Iz pristojnosti i dobroćudnosti, neki su ih nazivali imenima životinja. Kao na primjer: Vasja i žaba. Zadnji put kada su maske došle po mene, samo zato što nisam zatvorio vrata. Postavili su baner i okupli prisutne. Žabu su udarili po nogama tako jako da sam zamalo i ja pao. Bilo je očito ta dvojica žele pokazati maskama kako su oni veliki "frajeri". Loše i tužno. Bilo je i onih koji nisu kročili na taj put, ostali su ljudi. Ali je važno znati da su šestorica ipak šestorica. Čak i oni koji su bili pristojni, morali su da slijede naredbe. Nisu dijelili batine, ali su nas dovodili do onih koji ih dijele. Problem nije u ljudima, problem je u sistemu koji omogućava da se stvara haos.

Sanju i Ćirila su osudili. Molčanov je dobio novčanu kaznu, a Ćiril „hemiju“,²⁰ tj. uslovnu kaznu: nije se vraćao u ćeliju. Zanimljivo: ni jedan ni drugi nisu imali priliku da se susretnu sa odvjetnikom.

Otprilike u isto vrijeme smo saznali da je Mihalevič - jedan od "Decembarista" je pričao o torturi u "Amerikanci" i plakao za Češkom. Bio sam iznenađen kada sam pročitao (počeli su nam donositi BelGazetu!²¹) - ovaj potez je izazvao kritike protiv njega. Vidimo, neko ne razumije da život političkog zatvorenika nije sladak. Nada se stranoj zemlji, stranim ljudima da će pridonijeti promjeni režima. Svaki dan smo savijeni tom paklu, a nepoznato je do čega će doći ako ovo nije samo nesebični čin. Hvala vam za to od mnogih zatvorenika iz crvene kuće!

U to vrijeme su me zabrinjavale druge novosti, unatoč poptunoj izolaciji. Svih ovih mjeseci su me mučile misli o mojim prijateljima. Dima je uspio pobjeći,

²⁰ Početna hemija (žarg.) - ograničavanje slobode bez da se osoba šalje u zatvorsku ustanovu

²¹ BelGazeta – Beloruske dnevne novine (БелГазета)

zadržali su Sašu i Kolju (s Molčanovim nam šalju sa "Volodarke"²² pisma), i šta je sa Denisom. Ako su svi ostali koji su svjedočili bili moji ljudi, s tim čovjekom je bila sasvim drugačija situacija. Davno smo se upoznali na pank-svirci i upali u veliku tuču sa nacistima: za neuspjeha koncerta Toro Bravo smo direktno imali na trgu 150 naših ljudi. U tim godinama (kraj 90ih, početak 2000ih) smo stvarali neprofitnu muzičku scenu - D.I.Y.²³ - i morala je da bude zaštićena, jer se prava nisu tolerisala, a mi smo otvoreno govorili "Rasizam je sranje" i "Smrt fašizmu!" Svaki dan na ulicama se vodio nevidljivi rat, stalno su se odvijali neki događaji: koncerti, zabave, sastanci, okršaji, političke akcije. To je svijet u kojem živimo, za koji smo se borili, koji obogaćuje i formira identitet, a to je naš karakter i beskompromisna želja za pobjedom. Tako sam godinama padali i ustajali zajedno. Iako sam prije dvije ili tri godine izašao iz subkulture, a Denis se usmjerio na navijanje, nikada nismo jedan drugog ostavljali. Pogotovo u posljednjih godinu dana kada sam doživio veliki životni gubitak i kada je svijet postao siv, a karakter - čvrst. Samo razgovor sa Denisom bi mi pomogao da prevladam te crne momente. U životu imate smo nekoliko prijatelja koje možete nazvati prijateljima. Ali, kada završiš u zatvoru, shvatiš da ih je i manje nego što si mislio. Tog trenutka mi je bilo jasno da njegovo svjedočenje neće igrati nikakvu ulogu. Sasvim je dovoljno reći Vetkin, bez prigovora, bez principa. Šta je jače: strah ili prijateljstvo? Bez obzira na vrijeme, oni će otići, a pravi prijatelji ostati zauvijek. Grizla me je sumnja, ali sam im vjerovao. Dakle, kada je došla vijest o mom bliskom drugu (Denisu), na internetu je objavljen video isječak sa odbacivanjem dokaza - bio sam tri dana u euforiji. Neće ta gamad da pije našu krv! Pritišću i plaše, jer to mogu i žele, ali postoje stvari koje su previše tvrde! Doći će i taj dan kada će ljudske vrijednosti razbiti leđa vladi.

U jednom pismu od majke sam dobio jedan detalj koji mi je pomogao: pozvala je moje drugove da dođu. To mi je dalo snagu. Istražitelji se nisu pojavili od prošle godine, odjednom su počeli sa advokatima i mišljenjima stručnjaka. Advokat je rekao da on, kao i mnogi, ne dopušta "nedostatke tehničkih sposobnosti". Pitam se, ko dopušta?

Na sastanku sam saznao da je Dima poduzeo ono čemu sam se nadao - nije se ustručavao istražitelja. U tom eksperimentu protiv mene nije bilo ničega! Ni telefonskog poziva, ni prepiske, nikakvog traga na kompjuteru, bez dokaza u stanu, bez dokaza u autu, niti poruka na mobilnom telefonu. U principu, u tom trenutku sam oživio. Samo ostaje da se upoznam sa predmetom, a potom na sud. Međutim, to sve je "samo" trajalo jednu vječnost.

²² Volodarka - zatvor u Minsku koji se nalazi u ulici Volodarskoj (žarg.)

²³ DIY – (Do it yourself) Uradi sam

XIII

Početak marta su nam ubacili još dvojicu zatvorenika. Marcelev Sergej je bio oporbeni politički kandidat Statkeviča²⁴. Iako sam na prvu ruku mislio da je neki poljski gangster. Izraz na njegovom licu kada je prvi put ušao u ćeliju je ostavio i mene i Maxa zatečenima. Ali se ispostavilo da je Sergej "momak s naše ploče". U jednoj od ćelija je stekao nadimak "Student" zbog činjenice da je završio tri fakulteta.

Kiselov Aleksandar je bio veliki ruski biznismen i česti posjetitelj "amerikanke", poznat po nadimku Oligarh. Bio je zadužen za investicije i preprodajom. Prema procjenama tržišnog kapitalizma, Aleksandar - prema birokratskom kapitalizmu - odlično radi. Ali KGB ga procjenjuje kao - kriminalca. Kiselov je vrlo organizovana osoba, sve što ima je konstruktivan pohod na kapital. Bio je veoma solidan, dobroćudan i pozitivan. Vrhovni tamničar, Orlov, ga je mrzio. Veliki dio kontrolera, također (primjera radi, Vasja, kada bi dijelio supu, Oligarhu ne bi dao hljeba!). Stalno su ga prebacivali iz jedne ćelije u drugu (bio je u 14 od ukupno 18 ćelija), vozili i dovozili sa Volodarke. Ali Saša je uvijek odbijao i govorio "Pustite me da trunem ovdje, ovdje mi je bolje." Ali nisu se predavali. Svaki dan je išao u teretanu. Svaki dan je učio njemački. Nikad se nije predavao. Ukratko, čovjek od ćelika.

Čitavu sedmicu smo neprestano razgovarali na temu globalnog kapitalizma i finansijskih kriza, izgleda za belorusku ekonomiju, radničku kontrolu, samozapošljavanje, banditskom porijeklu ruske politike i, naravno, bezakonju beloruskog režima. Također sam saznao o pojedinostima "vječne zime" u drugim ćelijama. On je "zalutao" u ćeliju br. 13. Olov je ležerno rekao da u broju trinaest "postoje ljudi koji nisu zadovoljni svojim životom." Ima gorih stvari od hrpe stvari na podu. Maske uđu i tuku pendrecima, posudama sa čajem. Postoji slučaj premlaćivanja zbog toga što je jedan zatvorenik predao tužbu na Tužilaštvo, pravo na sudu (januar 2011), a drugog su šćepali za vrat, bacili u dvorište, skinuli ga i udarali njime od zid. U 'ličnim pretragama' apsolutno sve razgolite i zatvorenici postavljaju zaista neprimjerena pitanja.

Što se tiče istraživanja torture - to se desilo dan prije dolaska Marceleva i Kiselova. Sam zamjenik Šved se udostojio da nas posjeti. Orlov je na nekoliko sekundi ušao u ćeliju i sve nas pogledao strogim pogledom, a zatim naglo izašao. Šved je par puta pitao da li je sve u redu, potom otišao. Govorio je o tužiteljevoj istrazi mučenja. Nasuprot vrata su stajali ljudi koji su podsjećali na nasilničku bandu. Naravno, svi su šutjeli. Niko nije vjerovao da su to tužitelji. Vidjeli smo krajem decembra šta su tužitelji. Zatim je Anatolija Lebedka pozvao liječnik (drugi put istog dana) samo pola sata nakon što je tužitelj otišao iz ćelije sa čekom. Jasno je da je Lebedko puno toga rekao. I ako jeste, šta to? Odvjetnik nije ni pitao gdje je još zatvorenika. I onda isti film. Ova situacija ilustrira iznimno dobro poznatu sliku majmuna koji pokriva usta, uši i oči.

²⁴ Nikolaj Statkevič - vođa beloruske socijalističke partije (Narodnaja Gromada), bivši predsjednički kandidat u Belorusiji. Učestvovao je na mitingu 19. decembra 2010. kada je priveden. 2011. je osuđen na 6 godina zatvora u strogom režimu.

Nakon deset dana, Kiselova su premjestili. Kod nas su doveli momka Denisa. Sposobnog menahičara, kod kuće je ostavio majku, trajnog invalida i zaručnicu. Prvo sam primjetio po ponašanju da je svjež. Bilo je bolno vidjeti kako iz dana u dan propada, korak po korak. On je, po svemu sudeći, ostavio sve iza sebe: posao, zaručnicu, majku sa invaliditetom. Mučan prizor...

Pisama nije bilo u martu. Nikakve vijesti od rodbine. Prekinuli su jedinu nit koja me povezivala sa vanjskim svijetom. Čini se da moje riječi nisu bile sasvim bitne. Jako je teško razumjeti tu logiku, tako da nisam ni pokušavao. Vrijeme je prolazilo čitanjem, crtanjem i razgovaranjem. Sa Maksom sam se često prisjećao dobrih, starih dana: antifašističkih navijačkih akcija i pank svirki. Ili oko kafe klubu u stilu cyber punka. Ali, sa Sergejem sam mogao da pričam o historiji, patriotizmu, svjetskim ratovima. Ili šta bi pristojan čovjek trebao učiniti ako dođe do NATO okupacije. Marcelev je pametan i zanimljiv kada se priča o određenim aspektima političke tehnologije i reklama. Čak i prije nego je Fjadut pričao o opštim uvjetima rada izabranog stožera. Ozbiljna stvar. Saznao sam da je tokom kampanje bio posve nesamostalan lik: imao je tačan proces i smjernice svog štaba. Šta obući, šta reći, koga sresti - strategija.

Dakle, pravi genijalci izbora nisu se kandidovali sami, a ni stožer. Slušajući ove priče, shvatio sam dvije stvari: koliko pažnje pridajemo javnoj sferi i u stvarnom životu iluzija demokratije je u demokratama. Narod - samo izborna težina i rezervni adut. Osjećajima naroda se manipuliše, oni se koriste u trgovačke svrhe (kako su boljševici svojevremeno hvalili proletarijat). U ime naroda se drže inspirativni govori, a u stvarnosti postoji samo demokratija buržoazije i njen politički aparat. Da bi se spriječilo upavljanje naroda, prva buržoaska republika je uvela imovinske kvalifikacije, tako da je ono dolazilo samo do bogatih građana. Tek kada je buržoazija bila uvjerena da da pravo glasa ne ugrožava dominantnu buržuju partiju, imovinske kvalifikacije su ukinute. Narod je za političare isto što i more za mornara: prevozno sredstvo, izvor prihoda. Ali i vječni simbol katastrofe.

Pa ipak, unatoč nedostatku vanjskog finansiranja i poznavanja socioloških obrazaca i tehnologije, anarhizam ima dvije ključne prednosti: nepresušni entuzijazam i iskrenost. Tehnička sposobnost i kapacitet se može steći.

XIV

Krajem marta sam se počeo upoznavati sa slučajem. Dodan nam je Čl. 218 "Oštećenje imovine". Sanji i Koli je start bio od 3 godine do 10. Meni od 7 do 12 godina. Ko grom iz vedra neba! Ranije sam razmišljao o tome zašto tolike kazne dodjeljuju za sabotaže, terorizam i ubistva itd. Prije svega, tražio sam dokaze da su momci preživjeli. Sve je bilo u redu. Niko nije popustio. Bili su interesantni svi svjedoci i način na koji se gradio slučaj. Otisci i uzorci - stari već vjekovima. Miris (znoj), koža, slina, pa čak i zrak u zatvorenom prostoru - sve je to bio jako važan način identifikacije pojedinca. Našli su rukavice na kojima su bili tragovi tekućine, potom Vetkina. Eventualno je tako pronađeno otisaka i na boci. Drugi je bio njegov poziv sa najbližeg sa najbliže autobusne stanice. U principu, to samo po sebi ništa ne dokazuje, ali je on riješio drugačije. Prvo, moji 'saučesnici' su meni poznate i nepoznate osobe, a zatim su doveli Dimu Duboskog, zatim su prešli sa Dime na Denisa. To je promijenilo drugarsku milost i dalo nade za iluzijom slobode. Kuja je kuja, gorjet će u paklu.

Sljedeći na redu je bio Saša, kažu, da mu je duh opao, pričao je nešto o rokovima: dati će ih malo, ali neće ih određivati itd. Uvijek pokušavaju izbrisati nešto odgovornosti, ali ne razumijem jednu stvar: imam dugu zatvorsku kaznu pred nosom i puno vremena. Samo želim vidjeti svoje prijatelje na kratko i izaći iz ove logorske ludare.

U BelGazeti sam pročitao članak o oslobođenju Fjaduta: pušten je nakon što je potpisao peticiju. Ali mu je drago da drugi nisu potpisali molbu. Zbunjujući jedan detalj - ispostavilo se da je, nakon što je napustio našu ćeliju, bačen u samicu gdje je ostao ... 55 dana! Teško da niko nije to primjetio, ali smo svi razumjeli bez ijedne riječi. Najgora patnja od svih je svakodnevno slušanje mučenja drugih zatvorenika. Treći dan se želite penjati po zidovima od usamljenosti, a treći dan se krov počne micati. Proveo sam dvije sedmice u samici (maksimalna kazna u samici) i bio sam sretan kada su me vratili među ljude. Ali, gotovo dva mjeseca ... to je noćna mora. Dugo smo pričali o literaturi koju smo čitali tih dana, i niko se nije šalio, nije se smijao, govorio olako. Došli smo do zaključka da svaki zatvorenik "Amerikanke", u manjoj ili većoj mjeri, prolazi kroz užas i patnju, ali najokrutnija sudbina je zapala Fjaduta. I ne samo to, nužno je bilo ne klonuti duhom. Ne smijete pošiziti - to je ono što oni žele.

April. Slučaj je otišao kod tužitelja. Marcelev čeka suđenje, Max je zavrnut drugim slučajem, Denis ništa ne očekuje, ovo je njemu tek početak. U večernjim satima, 11. čuli su se čudni zvukovi, kao da je došlo do požara. Dežurni čuvar je upalio TV i okrenuo državni kanal. Čuli smo da se radio o terorističkom napadu na metro. Isprva smo mislili na svoje najmilije. Sljedeći dan smo pročitali popis mrtvih i ranjenih. Bilo je strašno gledati sva poznata imena na tom popisu. Kasnije sam saznao da je Orlov, sa pjenom na ustima, utrčao u ćeliju i počeo vikati

na Sannikova²⁵ i kriviti ga za ono što se dogodilo. Kasnije se došao izvinuti, ali izvinjenje nije prihvaćeno.

Ali najviše od svega me je zapanjila izjava Zajceva (predsjednik KGB-a) da je to još jedna verzija anarhističke osvete! To im je bilo potrebno kako bi iskoristili protiv nas, a svi će olako shvatiti ovu glupost. Ono što je u ovom trenutno bilo bitno jeste - Dima...

Jasno je da će povući to pitanje. U večernjim satima... u uredu su bila dvojica - Orlov i još jedan kojeg sam ranije viđao po uredima. Ponudili su mi da pogledam snimke sa nadzorne kamere u metrou. Drugi je stajao sa moje desne strane, kako bi, navodno, pogledao video, ali je zapravo gledao u moje oči. Isto kao što je bilo u sobi za ispitivanje u četvrtom odjeljenju, kada je došao istražitelj sa Mogilovom povodom požara podmetnutog u zgradi KBGa u Bobruisku. Pustili su video, zainteresiralo ih je moje mišljenje, ali ja nisam imao ništa za reći. Na kraju su mi dali fotografiju iz najboljeg kadra, ali je kvaliteta bila idalje odvratna i ničega sličnog nije bilo u novinama.

Na dan žalosti su puštali klasiku. Zatvor je podnio mrtvačku tišinu. Samo idiot, kontrolor Vasja je vikao "TRČI!" kada bi krenuli u šetnju. Seroga i Max su napisali zahtjev da doniraju krv žrtvama, ali su službenici odbili.

²⁵ Andrej Sanikov Olegovič - bivši kandidat za predsjednika Republike Belorusije; beloruski politički i društveni aktivista, koordinator kampanje "Evropska Belorusija". Uhapšen 19. decembra 2010. 2011. osuđen na pet godina zatvora u kolonji maksimalne sigurnosti.

XV

Marcelev čeka suđenje zakazano za kraj aprila. Razbio je priču o organizovanju masovnih nereda (5 do 15 godina) na jednostavnije optužbe (3-6 godina). Dugo je patio i razmišljao da li da prihvati to ili ne. Uostalom, on je ovdje bačen prije izbora: ili stare ili nove optužbe - svejedno je. Mi smo ga uvjeravali da prihvati, jer - ako išta znamo o ovom sistemu, koji nema nikakve veze sa pravdom, onda je to da uvijek pobjeđuje. Sergej je bio vrlo nervozan i psihički se pripremao za logor, a mi smo se zajebavali sa njime i zlostavljali ga, jer je bilo očito da će dobiti uslovnu kaznu (kako se i ispostavilo na kraju, ali je Pavle dobio ozbiljnu hemiju sa uputama, njegov strah nije bio neutemeljen).

S Marcelevom sam se često svađao. On je bio socijaldemokrata i pravoslavni domoljub. Dakle, spektar sukoba je bio preširok. Najviše sam mu zamjerio odnos do Prvog svjetskog rata, jer je podržavao Martov stav. A ja sam mislim da je uzajamno uništenje radnika, zarad dobrobiti nacionalnih vojno-industrijskih krugova zajedničko svim zaraćenim stranama. Došao sam do knjige "Porodica Tibo II". Knjiga je o porazu socijalista u Francuskoj, Njemačkoj, Austriji, Švicarskoj, koji su pripovijedali internacionalizam i klasnu borbu, opšti štrajk. Ali je već bila napeta situacija, završili su u patriotskoj jami i na kraju došli zajedno ubiti svoje bivše saborce.

To su oni - SOCIJALISTI! Marcelev je tvrdio da je upoznat sa interesima radnika, od okupacije do naglog pada životnog standarda. Zar rat nije izazvao samo još veću devastaciju? I to nije cilj. Imate desetak vrsta moralnih mjerila. Je li moralno da odaberete stranu gopodara, a platite krvlju svojih klasnih drugova? Domoljublje je proglašeno jednim od najvažnijih moralnih vrijednosti. Nacionalni interesi iznad svega. Kamate - to je lični interes. Ali, kada se lični interes - na teritorijalnoj ili etničkoj osnovi izjednačava sa moralnim pojmovima pravednosti i dobrote? "Istina je korist", - vid patriotizma koji gaji KGB pukovnik Orlov tokom 100% pristupa. Tako da moral ne određuje vlastiti interes.

Takav oblik nema nikakve veze sa prirodnim moralom, jer su poštovanje, čast, jednakost, altruizam, prava i slobode bez boje ili granica. To su vrijednosti čovječnosti koji određuju osobu, svugdje i u svako doba. Patriotizam se objašnjava kao čovjekova ljubav prema svojoj zemlji, pokušaj identificiranja sa prirodnim ljudskim osjećajima prema rodnom kraju. Ali, ovdje je, na primjer, sveta stvar ljubav majke. Niko ne misli graditi ništa oko nje, posebno ne neku ideologiju. Zato je dopušteno da se ljubav prema zemlji stavlja u ideološki koncept? Štoviše, ti isti pojmovi poriču moral i izdižu se iznad ljudskih vrijednosti.

Rekao je da je to nužno usađen ponos zemlje. Ali, činjenica je da historija ove zemlje nije ponos, već sramota. Beloruska historija - historija različitih razdoblja:

slavensko-baltičkih plemena, VVL²⁶, carske Rusije, crvene imperije. Na temelju čega se neka razdoblja uskraćuju, a druga veličaju? Ja ne želim biti ponosan niti na boljševizam, niti na carsku vlast, niti na kneževinu. Nekako zaboravljamo da je narod za vrijeme VVL bio u ropstvu. Da, i je li se možete ponositi ili stramiti time? Možete se ponositi nekim dijelovima naše historije, i takvih dijelova ima u svim razdobljima svih historija. Međutim, mnogo je više tuge i sramote. Škole moraju prihvatiti činjenicu da je patriotizam laž, da jednostrano gleda na prošlost, a ima interesa za vlastitom historijom. To ojačava identitet, daje primjer naših predaka - šta go to značilo - da razumijemo sadašnjost.

Društvo koje se temelji na slobodi i pravdi je jače od društva koje se temelji na filtriranim pričama pretjeranog kolektivizma.

Ja - Belorus, to je samo porijeklo jedinstvene historije i kulturne zajednice. To nije ni dobro ni loše, to nije razlog ni da se ponosim ni da se sramim. To je to i dosta je. Što se tiče vrijednosti, čovječanstvo u svojoj historiji, filozofiji i znanosti je razvilo čvrste etičke temelje - humanizma.

²⁶ Veliko vojvodstvo Litva

XVI

Nova ćelija je drugačija od drugih, četverokrevetnih, u kojim nije bilo niti jednog prozora, a ova ima dva. Izuzetan raskoš!!! Ali, mnogo više pažnje mi je privukla ekipa. Opet sam se sreo sa Vladimirom, koji je bio u prvoj ćeliji sa mnom. Prošli su trnci kroz mene kada sam primjetio koliko se promijenio: za 4 mjeseca od zdravog seljaka, pretvorio se u sivog, naboranog starca. Pretpostavljamo da će biti oslobođen. Ali, da li je država u stanju nadoknaditi sve što mu se ovdje izdešavalo?

Druga dvojica zatvorenika su bili policijski službenici koji su pali pod čizmu sistema, čiji dio su i sami bili. Prvo Sergej Elin, zamjenik tužitelja u Gordno regiji. Optužen je za primanje mita. Zanimljive činjenice o slučaju: čovjek koji mu je dao mito je jedno vrijeme pokušavao riješiti svoje probleme preko Sergeja, ali je potonji odbio. Tokom prvog pokušaja, probao je dati Elinu 5 000 dolara, ali bez uspjeha. Onda je sljedeći dan ponovi manevar, ali kada je Elin ponovno odbio, ponudio mu je "samo 500 dolara za pravne usluge i svoje vrijeme." Elin je uzeo, te odmah potom uhapšen. Prve epizode su u slučaju totalno odsutne, kao da se nikada nisu desile. Audio snimak razgovora predaje novca je napravljen od strane agenta provokatora.

Ne iznenađuje nas da audio snimak postoji samo na disku, a izvornog rekordera nema (navodno je izbrisan zbog nedostatka prostora). Prema Elinu, ovaj rekorder je nestao, te to ide u njegovu korist, jer članovi Odbora nisu imali odobrenje da prisluškuju njegov telefon i to ne mogu predati na sud. "Čudna" slučajnost je ta da je Elin smjestio u zatvor i jednog od rukovoditelja "Lidskoj" brašna.

Drugi dužnosnik je Zahar Džilavdari, koji je radio sa istražiteljima u OBEP, UBOP i DFR²⁷. Najzanimljivija stvar je da je uhapšeni Zahar bio zamjenik KGB predsjednika, ako se ne varam, u slučaju Carinskog zatvora, odnosno - sudjelovao je u istrazi grupe Bajkova²⁸. Zahar je isto optužen za podmićivanje svjedoka. Međutim, na sudu svjedok nije mogao da kaže kojom valutom je podmićen. Stoga je osuđen na 'mirovanje' (do 3 godine). Mala stvar, rekli bi, da toliko ljudi (čak i policajci) završi na betonskom podu...

Zanimljiva stvar: Zahar za jednu sedmicu u hodniku ispred kabineta sretao... Bajkovoju! Supervizori bi ga pratili do slučajnog kabineta i tu bi morao da se zaustavi. U ekstremnim slučajevima bi mu naredili da ase okrene prema zidu i

²⁷ OBEP - Odjel za ekonomski kriminal / suzbijanje ekonomskog kriminala
DFR - Odjel za finansijsku istragu

²⁸ Bajkova Svetlana - viša istražiteljica Tužilaštva RB, uhapšena od strane KGB-a u februaru 2010. Optužena za zloupotrebu položaja i osuđena na 2 godine kućnog pritvora

nekoliko puta okrene. Jednom su ga doveli u ćeliju - kada se prevario u brojanju. Potpuno izbezumljenog. Očito, ovo je opasna igra.

Činjenica je da je u državi 2009. izbio pravi rat između sigurnosnih snaga, te su jedni drugima podmetali djela. Nakon Elinovog saslušanja, pritvor je produžen na 2 mjeseca bez sankcija za tužitelja (zbog prisluškivanja). Rat je zaista u velikom stilu. Sada Ministarstvo unutrašnjih poslova (koje zastupa više odjela) KGB i DFR ima priliku da smjesti u zatvoro ljude koji su prethodno radili u tužilaštvu. Štoviše, ako je ranije među strukturama postojala specijalizacija, odnosno specifični popis članaka o kaznenom zakonu po kojima se trebaju provući određeni odjeli, sada je došlo vrijeme. Naravno, snage sigurnosti pritišću jedni druge. Ako uporedimo statistiku iz 2009. i 2010. vidjet ćemo da je povećan broj kazni za korupciju, duplo ! *Bajkova* slučaj je označio kraj tužiteljskog autoriteta. FID je također izložen KGB-u: kada je prvi put FIDov direktor (bivši KGB oficir) uhapšen, a zatim su jedan po jedan padali (primejrice, slučaj Adamoviča²⁹, koji sjedi sa nama). Ovdje se, usput, možemo prisjetiti i Kiseljova Aleksandra. Ironična sudbina. Mali svijet pun ludila. Saša je rekao sve kako je bilo. Nakon što su mu dvojica članova komisije došla sa zahtjevom da se uvede još jedan slučaj... tvrdio je da tužilaštvo ne radi svoj posao, a članovi odbora su rekli da će preuzeti to na sebe. Tako je prošao i Kiseljov. Djelomično su kontrolisali sudove, posebno okružne i u glavnome gradu, Minsku. Vrhovne sudove, možda, ali ne, po svemu sudeći, to je samo pitanje vremena. No, teže je da se nose sa Ministarstvom unutrašnjih poslova; 100 000 naprema 5 000. Drugo, u MUP-u postoji GUBOP, koji je izravno povezan sa ministarstvom, koji ima tehničke i kadrovske prednosti. Elin je prigovorio zbog ove borbe, koja je teško poala profesionalnim istražiteljima, jer se oslanjaju na pokornost advokata i sudija. Takvo usklađivanje sigurnosnih snaga ja potaklo vladajuće likove, a sama metoda nije nova: i historiji je bio jedan ruski gruzijac, koji je volio da ubija osoblje. Metoda se zove "eliminacija kralja rata." Nepincipijelan, ali učinkovit način. Ista vrhovna vlast ostaje neosvojiva. Ako sumnjate u vjernost 'kralja rata', vlada baca na njega prašinu.

Zahar je to objasnio VIP klijentima. Ali su oni jednostavno riješili da zaštite instituciju, te je od svojih nadređenih dobio jasnu direktivu: ODJEBI ODMAH!!! Slična situacija je bila kada novi direktor DFR-a nije još savladao sve cake i Elin je uspješno uspio da provuče popis firmi planirane za inspekciju. Na popisu se pronašla firma "Triple"³⁰. Kada je došlo vrijeme inspekcije, direktor se uhvatio za glavu i promrmljao Elinu: "Ti znaš šta je to?".

Dotakli smo se i teme opozicije. Moram priznati, bilo je dosta glasina o svim vrstama političkih zbivanja, tako da sam svoje principe spuštao u tim trenucima.

²⁹ Dimitrij Adamovič - šef odjela za kriminalistiku DFR KGK. Uhapšen 2010. u augustu, optužen za akcije protiv interesa službe.

³⁰ Grupa firmi "Triple" - projekt beloruskog biznismena Jurija Čiža; Projekt je bio na snazi od 1992. do marta 2012. kada se našla na spisku zabranjenih firmi u EU, zbog podržavanja beloruskog režima.

Štoviše, nakon epizoda sa romančukova i r'maševskog³¹ i prvih reakcija opozicionih medija, ugled i nije bio toliko vruć. Jedan incident se dogodio Džilavdari sa Elinom. Neka svi znaju za to. Bio je 31. decembar 2010. u ćeliji broj 1, u to vrijeme je načelnik glavnog stožera bio Dimitrijevič. Navečer su ga pozvali u kabinet, iz nepoznatog razloga. Zatim se vratio natrag u ćeliju i skupio svoje stvari. Zatvorenici kažu da je on rekao da su mu obećali Novu godinu sa maskiranim. Ljudi su se okupili oko njega sa dva paketa hrane i oprostili se sa njime. Građanin Dimitrij je otišao kući... U razgovoru je oklijevao reći kako je kupio kuću i stekao novca za predsjedničku kampanju. Očito, Dimitrijevič paket pun hrane i brige, završio je u najbližoj kanti ili, ko zna, na novogodišnjem stolu političke žurke.

³¹ Romančuk Jaroslav Česlavovič - nominovan od strane Ujedinjene civilne stranke za predsjednika 2010. Nakon nereda je objavio saopštenje u kojem osuđuje ostale za sudjelovanje u neredima. Zbog toga je kritikovan i prozvan izdajicom.

R'maševski Vitalij - nominovan od strane Beloruske Kršćanske Demokratije na izborima 2010. Uhapšen je tokom nereda i osuđen na dvije godine, ali je odmah oslobođen. Opozicija smatra da je sarađivao sa tajnom policijom.

XVII

Istražni sistem je jednostavna noćna mora. Ključna tačka je stvarna moć koja leži u rukama istražitelja. Oni troše čitav razvoj, materijal za progon – i ne postoje ograničenja. Sve se temelji na ličnom iskustvu, logici i intuiciji tokom istraživanja. Pravna snaga je nevažna. Glavna stvar je stvaranje slike o događaju koji se odvio tako da on odgovara bilo kojem obliku kriminala. Njihov šef će odlučiti na temelju subjektivnih dojmova. Definisanje kriterija uspjeha je broj progona u njihovoj karijeri. Interpretirat će situaciju i okreniti u svoju korist, pokazati prisutnost kriminala kod onih koji su osumnjičeni. Razlozi za sumnju su subjektivno mišljenje. Sva osoba može biti osumnjičena i pritvorena na bar 3 dana, jednostavno zato što oni tako žele.

Onda dolazi trenutak istine. Po manje ili više valjanim dokazima možete biti optuženi. Zbog običnog opuška sa tragovima DNK (slina, znoj), mobilnog signala u blizini, prazne boce sa otiscima prstiju ili bilo kojeg drugog dokaza – oni imaju osnov za uhićenje i bacanje u zatvor. Za pozitivni ishod mogu iskoristiti i lične kontakte. Potom, za pritvor u trajanju od 2 mjeseca, potreban je samo potpis šefa. Nakon što je osoba uhapšena, klizi niz rampu ravno na kaznu. Od tog trenutka ide kroz sve faze sistema – formalnosti je sve više i više. Kada se slučaj otvori, on ide istražitelju. Iako se ova faza zove “preliminirna istraga”, u stvarnosti, istražitelj samo pregleda i priprema materijale u skladu sa zakonskim propisima. Indikator uspješne karijere istražitelja je broj osuđenih. Drugi važan indikator je u klasifikacija u skladu sa člancima o kaznenim postupcima (manje ozbiljni, ozbiljni, veoma ozbiljni). Stoga, svaki istražitelj želi da *a) sjedne b) napravi najopasniji slučaj.*

Najgora stvar od svega je da te činjenice nisu ništa tajno, neformalno: to je osnova kako bi bili unaprijeđeni. Nema veće katastrofe za istražitelja od oslobađajuće presude. To može dovesti do najtežih mjera kazne, uključujući i otkaz. Ako tokom preliminarne istrage istražitelj shvati da slučaj neće uspjeti, on će rastaviti slučaj na lakše članove.

Optuženi već pobjeđuje: apsolutno se izvući iz ove mašine za meso je gotovo nemoguće. Takav aparat generira sistem: učinkovitost uvjeravanja u Evropi 80%! U 37 godina je bilo 10% oslobađajućih presuda.

Kada istražitelj napravi slučaj, on ga šalje tužitelju. Samo u međuvremenu, advokat optuženog, napokon, može da izčita materijal. Prije toga, istražitelj može da otkrije samo neke osnovne stvari. Advokat je zapravo lišen svih građanskih prava i može učiniti vrlo malo. Tužiteljstvo je tu da provjeri predmet, ne da ga dovrši. Ono će odlučiti o činjenicama koje će doplivati na sud. Tužiteljstvo radi

svoj posao bezbrižno. I na kraju, posljednja faza – sud. Sud, to je blef i performans. Sudija nikada ne vidi nikakve nedosljednosti ili nepravilnosti. Za njega je proces samo rutina. Čak i u slučaju kada je očita i logična kontradikcija, sudija se pretvara da ne postoji ništa neobično. On ne želi ići protiv toka, jer je sve spremno, sažvakano i poslužno na tanjur. Lakše je uvjeriti sudiju sa upitnim dokazima, a sudbinu čovjeka predati višem sudu (gradskom ili vrhovnom) koji služi za žalbu i prigovore.

Dakle, presudu zapravo pravi istražitelj. Tada sve ide kroz cijev, preciznije, kroz sistem brave: sa malim početkom, ali aktiviranim u sistem, pretvaranje niskog prosjeka u veliki prosjek, detaljan i temeljit.

Pitanje je kako pronaći tragove koji bi bili 'dokazi'. Istražitelj će, ako ne nađe nikakav dokaz, početi svoju pametnu glavicu i posegnuti za starim i pouzdanim metodama.

Svjedocima će se prijetiti da sa statusa "osumnjicheni" može da pređe na status "optuženog". Klasična šema: svjedočiti i držati svjedoka kao partnera. Ako okolnosti slučaja ne uključuju saučesništvo, onda pritišću sa prijetnjama poput problema na fakultetu/poslu, uključujući i voljene.

Duga šema je složenija i pomoću nje se koriste iskazi drugih optuženih u zamjenu za lakšu kaznu. Radi besprijekorno na temelju člana 328. (droga). Uz pretpostavku da ovisnik čini jednu društvenu grupu, tako da svaki od njih, na ovaj ili onaj način, kupuje drogu za sebe ili je preprodaje drugima. Neka vrsta tržišta.

Na primjer, imamo 3 ovisnika sa nekoliko grama marihuane ili amfetamina. To se kvalificira po članku 328, dio 1 (do 3 godine, manje ozbiljan zločin). Dvojici od njih se može ponuditi uvjetna kazna, ako imaju sreće, mada se istražitelj ne mora držati dogovora. Dakle, oni ne moraju zamijeniti uloge, ali će treći, nakon njihovog svjedočenja, dobiti do 8 godina zatvora (proglašen krivim) ili 9 (ako ne priznaje krivnju). Takav je vir.

Najvažniji materijal za istražitelja je, naravno, izjava optuženog. Idealno – priznavanje krivnje. U tom slučaju, istražitelj će lagano napraviti slučaj sa puno samopouzdanja da ništa neće krenuti loše. Za dokaze, koriste još jedan set alata. Uglavnom se temelji na zastrašivanju. Dakle, "daj izjavu i bit će ti bolje". Ili lažu, govore da "oni razumiju situaciju", "vjeruju da niste krivi", "učinit će sve da te oslobode, ali moraš dati izjavu kako bi ti pomogli, čovječe!" Uostalom vi ste "normalno dijete". Ili prijetnje strahotama zatvora, tuberkulozama, prljavštini... Prijete i kompliciranjem tvog života. Glavni naglasak je na psihološko

maltretiranje. Alternativna metoda je dugo ispitivanje, vikanje, psovanje, vrijeđanje, ograničavanje, izgladnjivanje, jako svjetlo.

Ako "izjava na brzinu" ne radi, bacaju te u sobu za ispovijedanje. Zatvorska atmosfera je u ranim danima teška, stvara osjećaj nesigurnosti, panike, ozbiljnosti, straha. Ali ta soba, ta soba je nesigurnost, strašna izolacija od svega – ona razbija obranu i hrabrost. Na narednim razgovorima se pretvaraju da ti žele pomoći, mogu upotrijebiti i nasilje, od prijetnji do oponašanja ili udaraca (šamar, udaranje po potiljku, u prsa, po nogama). Ozbiljno nasilje i mučenje najčešće ne prakticiraju (barem ne dok traje istraga). Takve metode su očiti kriminal. Rad i sloboda – niko to ne želi da izgubi. Iako, može biti iznimki. Nedostaje mi priče. Ljudi pate, ali nemojte odustati i misliti da ćete izaći kao pobjednik.

Čak i negativna izjava je nešto za njih. Stvarno, u slučaju fiksne izjave, to je već gotovo, od početka. Onog dana kada date izjavu, 80% slučaja je već gotovo. Uostalom, sve moraju da rade sami i traže jake dokaze. Da ne spominjemo činjenicu da će falsificiranje dokaza proći nezapaženo. Odbijanje davanja izjave je najučinkovitiji način i najpovoljnija pozicija.

Bilo kako bilo, kada je osoba uhapšena, šanse da bude oslobođena su jako male. Tri mjeseca u pritvoru je dug put i više podsjeća na kaznu u zatvoru. Ali oni koji su otkrili borbu i tragove, oni mogu sjediti godinu, dvije i više. Za to vrijeme, mnoge se stvari u životu promijene, izgube, razbiju, unište i zaborave. To je kao opaka kazna, kazna jer si se usudio ići protiv toka, usudio se dovesti autoritet u pitanje.

Da bi u potpunosti shvatili kako istražni mehanizam radi, dovoljno je reći samo da je to ključ u čitavom sistemu. Uvijek se postavlja pitanje "Zašto je toliko bitna istraga?". Naziv te komponente je PLAN. Ne postoji službeno, ali zapravo određuje kvantitativni rad istrage. Suština plana je definirana brojem slučajeva koji su otvoreni u jednoj godini. Drugim riječima, istražitelj se vodi, ne samo zbog karijere, sljedećim motivima: daj maksimum kako bi zadovoljio normu. Ne biti pravedan, još manje profesionalan, ali svakako se igrati riječima i budi nemoralan i nenormalan.

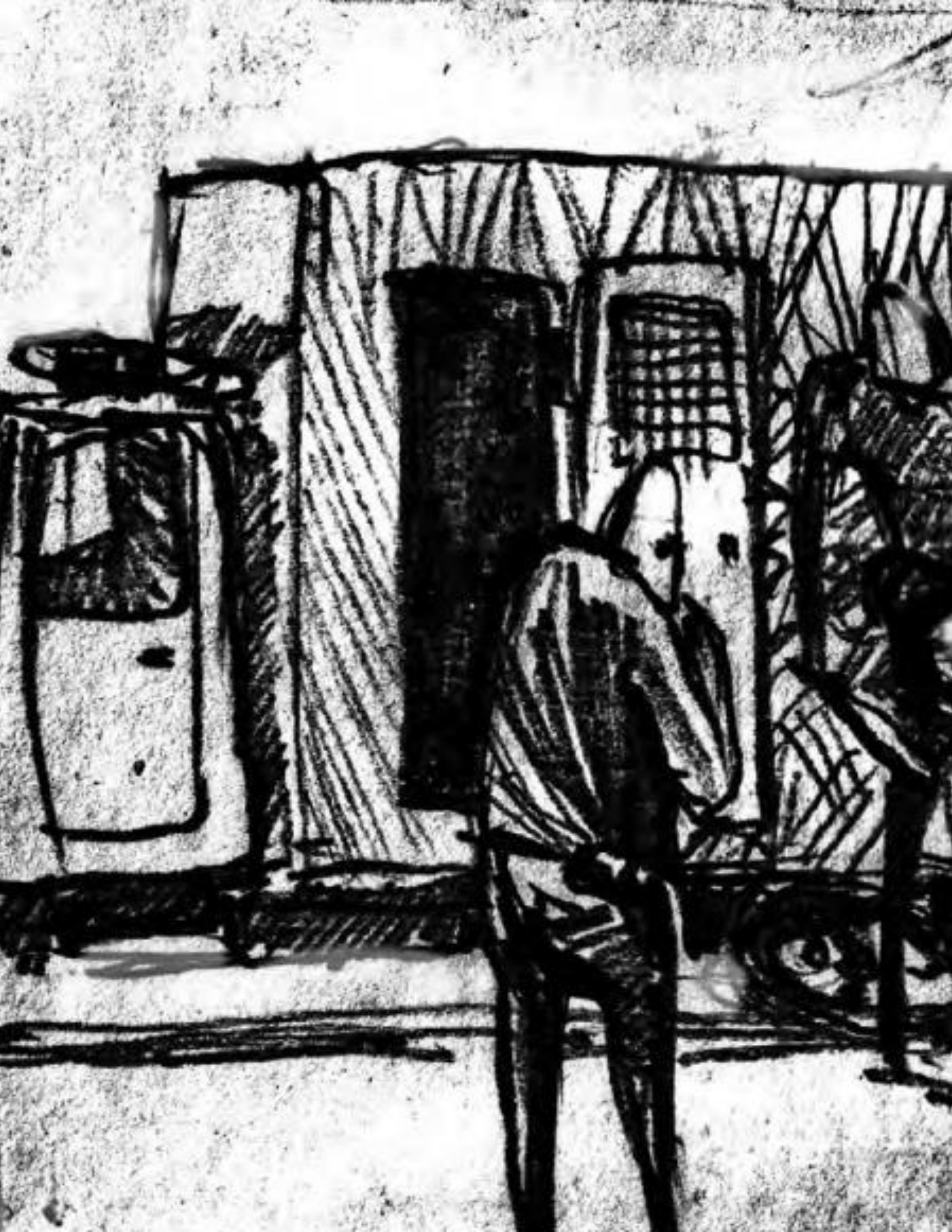
Optužen – to je cilj režima. To je moral i to je pravda režima!

XVIII

Vrlo brzo, prvi sastanak na sudu je započeo. Moje čekanje je bilo poput izbavljenja. Kada je slučaj predat sudu, dozvolili su mi kratki susret sa ocem. Staklo, telefonska slušalica... teško je biti na metar od tako voljene osobe, a niste u stanju ni da ga dodirnete. Otac mi je jasno stavio do znanja da je on bio svjestan da sam uhapšen. Drago mi je da me razumije i da je psihički pripremljen za ovo. Uostalom, pored sve podrške i nade u pismima, kada je rekao da 'opravdam sve 100%', uzrokovao je samo gorak osmijeh na licu. Istina je uvijek gorka. Želim da razumije da je moj duh jak i da ću kaznu prihvatiti vedro.

Noć prije suđenja... za promjenu bih volio da vidim svoje roditelje, rodbinu, prijatelje, poznanike, saborce. Konačno, mogu barem malo pričati sa svojim drugovima. Koliko godina zajedničke nade, očekivanja, suđenja, grešaka, frustracija, postignuća, zbirki, svađa. Počeli smo od ničega, sa nejasnim motivima, za slobodu, za pravdu, za bratstvo. Okviri omladinskim pokreta su bili preuski za nas, jer naša potreba za slobodom ne prihvata polovnjake. Ljudi ne moraju da znaju za granice. Prvi članak o anarhizmu je bio na disketi, prva knjiga od Kropotkina. To je blago, ne zato što je skupo, već zato što postoji neostvaren san. Od tada, niti svemoćni autoritet niti pokornost ljudi, niti ravnodušnost laika ne može da nas zaustavi. Od razgovora na klupama uz pivo - prvi semizdat (disident). Prve male grupe, a zatim institut. Djelovali smo na demonstracijama, upoznavajući slične entuzijaste. DIY-subkultura, sastanci, društveni događaji, stikeri, brošure, časopisi... Ulični rat sa nacistima, koncerti, putovanja... S odlaskom prvih ljudi i prve romanse. Kriza u privatnom životu se kosi sa redovima poput snajperskih hitaca... Oblak djetinjstva je nestao sa: zapošljavanjem, stambenim pitanjem, plaćanje dobija novi oblik kroz riječi 'socijalna pravda', 'ekonomska eksploatacija'. To je ono što udišemo svaki dan... manje riječi - više odgovornosti, to se mora razumjeti na početku. Odrastanje se osjeća svuda, kvalitativno i kvantitativno. Sve je počelo 2008. Anarhizam. Potpuno uništen u Gulagu, preporođen je i rekonstruisan. Bilo je potrebno 20 bolnih godina da dođe smjena generacije, dok su ispitivane metode i oblici organizacije. Mi smo sada - kompletan društveni pokret i spremni smo se boriti za punu implementaciju humanističkih ideala.

Vlast čezne za izdajom, žele da nas slome i natjeraju nas da žalimo svoje 'upropaštene' živote. Vlast želi da pokaže to na sudu i obeshrabri druge ljude, tako da može uživati u svojoj moći. No, to se neće dogoditi! Mi nećemo trgovati našim životnim idealima za milost i sažaljenje. Nećemo dati razloga drugovima da sumnjaju u svoje životne izbore! Mi previše volimo slobodu da bi je isprosilili! Naši voljeni će vidjeti odlučnost i upornost na našim licima. Ponos i poštovanje prema prijateljima i porodicom. I ništa više nije potrebno. Mi ćemo otići u zatvor, ostati isti i zadržati svoj identitet...

XIX

... Jutro. Konvoj, lisice, policijski kombi, gluho "staklo"³² u mrklom mraku. Auto trke na zelenom, sa rotirajućim svjetlima. Kako bi bili mirni, morali su mi nasloniti glavu na zid. Došli smo tačno ispred stražnjih vrata, prije dvostrukih vrata u haustoru. Odveli su me u podrum u ćeliju metar sa metar. Pažljivo mi pretresau odjeću. Ovaj put susrećemo poglede. Sanja, Kolja... Želim im upravo sada reći toliko stvari, zagrliti ih... No, umjesto pozdrava, studiozno smo pogledali jedni druge. Jasno je da svako želi da se oslobodi malih unutrašnjih dvojbi "Da li su klonuli duhom?". No, sudeći po ponašanju policije, očito da niko nije popustio. Komunicirali smo sigurnije, unatoč stalnim opomenama i prve od ovih riječi su zagrijale naša srca. Vetkin pokušava komunicirati, ali niko ne želi razgovarati sa njim. U njegovim očima možete vidjeti školu interesa. Mogao je biti svako, a postao je niko. Tužno je. Čekamo iza stakla. Zidovi su bili ispisani nadimcima, člancima, rokovima, zahtjevima. Većina je 205. i 328. Krađa i droga. Dodali smo svoje simbole i slogane. Neka znaju da ne sjede tu samo za vlastiti interes. Vrijeme prolazi jako sporo.

... Konačno, naš je red! Proveli su nas kroz hodnik prema sobi za sastanke. Bilo je jako puno ljudi i kamermana u sali. Sve je treperilo. To dovodi do tromosti. Na ulazu - detektor metala, puno policajaca i muškaraca u civilnoj odjeći. Obmana. U ćeliji su nam skinuli lisice. Pokušavali smo komunicirati, ali su nas oprezno promatrali i ometali komunikaciju. Rečeno je da sud štiti interventna policija. Dakle - cirkus oko cirkusa. Odvjetnici dolaze jedan za drugim. Tu je puno poznatih i nepoznatih lica. Za nekoliko mjeseci u zatvoru, odvikli smo se od tako velikog broja ljudi. Roditelji, rodbina, prijatelji, saborci. Ova podrška nas jača. Bar vas uvjerava da niste jedini na kojeg možete računati, da je tu još brižnih lica. Izolacija te dere po šavovima.

Sudija i porota se pretvaraju da ne primjećuju apsurdnost dokaza i svjedočenja, pritiska i sl. Zombiji. Svjedočenje svjedoka. Tužitelj pritišće, ali bez efekta. Mnogo sati apsolutno beskorisnih riječi. Ljudi su otišli, ja sam nastavio da gledam kroz prozor. Nikada nisam mislio da ću biti tako sretan gledajući zelenu šumu i čisto plavo nebo. Bar ne u kutiji.

Tužitelj je dobio nadimak "drug dabar", jer je na suđenju rekao da mi priznajemo isključivo zakone fizike i hemije. To je istina. mi prepoznamo sve prirodne zakone života: zakone biologije, historije i najvažniji zakon - moralni zakon, koji odobrava ljudsku prirodu i društveni razvoj.

³² Sjedište u marici

Posljednja riječ. Nisam spreman da razmišljam šta će biti sutra. Odlučili su pričati o Dimi, našem prognanom drugu, Vetkin i Konofalski, gadovi, rekli su da je odgovoran za neke stvari. Laži. Sve same laži zbog kojih smo na sudu. Od nas četvero, on je najteže pao na testu. Čak i ako je uspio da zadrži činjenicu da je u ovo jadno društvo - 'slobodno društvo', oni su uspjeli da na njega primjene najpodlije i najodvratnije metode. Ali Dima, nikoga nije izdao i prevladao je sve poteškoće. Takvi ljudi su ljudi zauvijek! I godine u tamici nisu prepreka za održavanje naših bratskih odnosa. Sanja i Kolja su to rekli vrlo dostojanstveno - za njih nema nikakve grižnje savjesti, dakle, svaka kazna je zapravo nagrada. Kazna. Mahno je sjedio i u jednom dahu rekao - 8 godina. Zadnji put sam pogledao ljude oko sebe. Posebno roditelje. Njih neću uskoro vidjeti. Oprostio sam se sa svojim odvjetnikom. Njegovo pojavljivanje u KGB pritvoru je bio kao svježi zrak za mene u toj bezizlaznoj situaciji, on je bio u mogućnosti da mi pomogne. Čast mi je da dijelim sudbinu sa ovim ljudima. Vetkin je isprosio svoju milostinju - 4 godine uslovne. On, Zaharčik, Arsenčik i Buročka će živjeti jadne živote. Ako jednog dana budu imali djecu, šta će oni naučiti od svojih očeva?

Opet... marica, KGB. Izlazimo, vičemo: "*DRUGOVI, VIDIMO SE!*"

XX

Sastanak sa roditeljima. Ovog puta su pustili i majku. Naša draga majka ... ako ikoga ozlijedimo, ozlijedimo nju. Otac je, također, pogođen, ali po prirodi zna da iskušenje ide u njegovu korist. Majka ne prihvata nikakve argumente ako je njen sin iza rešetaka. Zatvorenika su dva. Majka ne može da živi ni jedan dan bez osjećanja prema svome djetetu. Stajat će u redu za pakete, čekati pisma, loviti svaku vijest o pritvoru ili zatvoru, terminima - to je njene presuda iz dana u dan, iz godine u godinu. I zbog ove heroine, mučenice su majke zatvorenika. Vidim da je puno zabrinuta. Ali sam sretna jer vidim da je ponosna na mene. Raspravljamo o suđenju.

Sjećam se mišljenja raznih ljudi, pozdrave i želje. Ovaj poraz je, ustvari, naša pobjeda. Ovaj režimski proces je kopanje vlastitog groba. Uzimaju u obzir Staljinovu represiju, ali ne uče iz ne.

Posljednji dani u "amerikanci". Osjećam se kako ovo mjesto gubi svoju moć. Zrake sunca na neravnom zidu izgledaju vrlo lijepo. Ipak, ima nešto uznemirujuće. Ovih šest mjeseci nisu bili uzaludni. U mom srcu, zauvijek će biti dio kuće, crvene kuće. Nikada neću zaboraviti koliko mi je mira donosila, kada se čitav vanjski svijet raspadao, kada sam se nadao da umirem, kada nije bilo ni vremena ni prostora. I konstantno umotan u klupko dosadnog života od čistog straha i čiste volje. Posljednji pogled na te masivne i grube zidove, hodnike, stepenice, rukohvate, tornjeve, role od bodljikavih žica, željezna vrata. Stotine dietalja, forma monolita, sa jednim ciljem - slomiti ličnost. U ovom paklu, noćnoj mori, ipak sam bio u mogućnosti da pogledam u sebe i shvatim mnoge stvari. Izvrstan materijal za antiutopijsku sliku, za muziku u stilu indistrijskog ambijenta. Šteta je da što ne znam puno o umjetosti, otkrio bih toliko formi. Jao!

Za sedam dana, tri puta sam sreo prilično mladu djevojku sa bijelim pletenicama. Službenica. Zašto je tako nedisciplinovana? Ovdje su svi isti. Nisam psihički ovdje. Iz dana u dan idem prema Volodarci. U svakoj ćeliji vidim sebe. Vladimiru je odbijeno pomilovanje. Zaher je rekao da 'ujak Vova' očekuje puno primjeni na član 70. Takav užitak treba zaslužiti. Sjećam se kako je u bilo čitati papir sa optuženicama, a ne znaš rezultate. Oporavio sam se od toga. Vladimir je kasnije prebalen. Ovdje je isto, sjećam se njegovih pitanja o tome ko je glavni anarhista i ko nam daje naloge. Kako je pokušavao naći recepte za Molotovljeve koktele i uzrok akcije, kao BG (knjiga 'Državni savjetnik'). S druge strane, 'izrezao sam idiota'...

Zadnjih dana je otvorio vrata i ušao u ćeliju... pukovnik Orlov, sasvim sam! Naravno, po moju dušu. Razgovor. Pitao me je kako se osjećam, šta očekujem. Čak je izrazio neke simpatije. Ja ne vjerujem u sentimentalnost i sigurnost službenika. Nakon svega, bio je iznenađen. Orlov se iznenada izlanuo: "A da nam budete haker? Pogledajte kako to Kinezi rade. Vlastiti laptop ću vam dati." Iskreno, bio

sam zapanjen i potpuno izgubljen. Tada je Orlov rekao "Pa, ako ne želiš biti haker, budi ekonomista. Imamo dobre uvjete, pune prednosti." Jaz, zastoj mozga, totalni šok... Otkud sam ja naišao na tu priliku da predloži mene? Koliko je ljudi palo u borbi protiv ovog ureda? A koliko miliona predstavnika su iznevjerili narod? I sad ćemo ismijavati te ljude? Volio bih da sam mogao razmijenjivati svijest sa svojim podacima. Udobnost, prilika... Sve sam mogao da imam u tom trenutku i izgubio sam. Ja ne žalim. Odgovorio sam:

- Uzet ću časniji život u logoru.
- 8 godina nije malo
- Nije ni ostatak života, budem se navikao
- Svi tako kažu. Prve tri godine su i nekako podnošljive, a zatim...
- Ja ću vam to pokazati i u praksi. Naša humana država mi je pružila priliku.

Iskreno, ne mogu da razumijem njegov govor. Pukovnici govore vrlo jasno i kada lažu. A laž je njihova profesionalna dužnost, tako da mi ostaje nejasno koje su riječi bile proračunate, a koje su bile iskrene. Sve zvuči isto. Orlov je u više navrata da je njegov cilj - sumnja. Pa, cilj je postigao sigurno. Došao sam do zaključka da je pukovnik KGB-a majstor misije: dodati ili oduzeti. Što se tiče Orlova, čini mi se da nas je žalio. Ali ne želim to da brkam sa uobičajenim smislom ljudske žalosti. u pitanju je nešto drugo. Nešto poput Kramera iz filma Saw. Ali ne posve. Pila je još uvijek vođena etičkim razmatranjima. Žudio je za humanističkim osobinama u ekstremnim uvjetima. Najpogodnija usporedba je još uvijek Orwellova 1984: jak, sustavan i nemilosrdan.

Put u "Volodarku". Konačno! Oprostio sam se sa kolegama, uzeo kesu i papire u ruke. Odveli su me do kombija. Okrenuo sam i bacio još jedan pogled na ovo mjesto, prožeto patnjama, tugom i očajem. "Amerikanka"... jednog dana će biti muzej.

XXI

Volodarka - to je veliki tamni svod sa dugim hodnicima. Ali bezobrazan odnos policajaca i zatvorenika se odmah objavio iza oštire tišine ove fasade. To je mravinjak, proboden hiljadama niti, pun života. Nabavite madrac, idite pod hladan tuš i palite 'gajbi'.

Dojmovi su apsolutno suprotni od onih koje sam imao kada sam prvi put otvorio vrata u ćeliji, u 'Amerikanci'... Činilo se kao da sam u bandegi³³ za radnike. Žurno sam gledao gore-dole po ležajevima i stolovima, pa čak i podu. 15 muškaraca, mokri od vrućine i nedostatka zraka, sjedili su u donjem rublju u duhanskom dimu. Sada sam u ovom zatvoru!

4. juni - dan sreće. U ćeliji 10 kreveta, 16 ljudi - polovina ekomista, troje ovisnika, otmičar, zastupnik, ubica, razbojnik, politički zatvorenik (Kazakov) - ukratko, Noina arka. 24 sata je zrak zasićen cigaretama i znojem. Liječi se čajem i čitaju se novine sa izvještajima o suđenju, upoređivanje fotografija. Novi ritam i sloboda imali su neobičan učinak: tri dana sam bio u stanju omamljenosti. Toliko sam se zaboravio družiti sa ljudima i tako bio duboko zaglavljen u samome sebi, pola godine. Momci su dobili opterećenje, bilo im je žao, željeli su znati sve detalje uslova u 'amerikanci' i kako nas tamo muče. Pokušao sam im reći, ali sam shvatio da postoje mnoge stvari koje ne mogu pretočiti u riječi. Kako je iz dana u dan očekivati nasilnike? Ili osjećaj stalnog nadzora? Ovdje u ćeliji su svi slijepi. Sve je ograđeno (!) čak i toalet. Morate se lišiti i privatnosti ovdje, razumijeti šta znači lišavanje autonomnog prostora pojedinca. Dodijeljena mi je noćna smjena od 08:00 do 20:00, mojih 12 sati - drugi čovjek. I tako sam iz dana u dan spavao po noći, po danu igrao šaha i radio. Uspio sam stupiti u kontakt sa Sašom - pravi poklon za mene! Osigurali smo većinu prilika. Uglavnom smo se složili. Predivno je kada postoji jedinstvo i razumijevanje, unatoč izolaciji i težini na duši. Ustalom, nije poželjno da vam se svako svidi. Gubici i razočarenja su dovoljni. I ono što su rekli legionari: marsh or die.

Kratki susret sa majkom. Napokon smo bili u mogućnosti da komuniciramo bez nadzora. Saznao sam o pojedinsotima koje su se desile tokom tih šest mjeseci. Kao da mi se novi svijet otvorio. Vakuum stvara iluziju u tišini, a zapravo je sve otišlo izvan pokreta. Brana se srušila. Poplava pisama sa riječima podrške i solidarnosti od poznatih i nepoznatih, te s vremena na vrijeme i od neočekivanih ljudi. U takvim situacijama ste odjednom prepuni snage.

Za 10 dana sam naučio osnove o zatvoreničkom životu. Različiti ljudi, različite navike, različiti načini života, sudbina negativaca u istoj nevolji. Ovaj kazneni sistem se uklapa u ukupnu strukturu beloruskog društva. Sljedeći izvještaji su utemeljeni na anarhizmu. Razgovori, solidarnost, povjerljiva atmosfera koja se javlja u teškim i ekstremnim uslovima zatvora. Mišljenje o političarima,

³³ Bandega - mali objekat, štala, spremište, praonica rublja, ostava, den, itd. (žarg)

poslovnim ljudima, znanstvenicima, oficirima, predstavnicima autoriteta,
zakonima i kaznenom svijetu.

XXII

... Etapa. Ne znam kuda. Zamijenili su nam jutro večerom i drže nas u septičkoj jami sa drugim jadnim dušama. Previše mladih iz čitave zemlje, zbunjenih i uznemirenih lica. Prvo zatvorska iznuda, pa iznuda sa gumenim rukavicama i detektorima. U 'amerikanci' sam sjedio sa Kirkevičem koji nije prestajao da priča samo na beloruskom jeziku, a u 'volodarići' sjedim sa Kolejom. Imamo grijalicu, šoljice i pijemo čaj. Promejna mjesta opet. Nema vode. Konačno - zaključci. Raspoređeni smo u dvorištu. Poziv, prezime i - sa stvarima u maricu. Zajedno sa kesama, kao lopovi iz banke. Vode nas u stanicu. Jedan po jedan, pored koridora stražara i robe u vagonima u poznati Stolypin³⁴. Ekonomska klasa, bez prozora, ograđeni rešetkama.

Šta sam shvatio u ovom trenutku? Pravo bogatstvo su ljudi koji su sa vama, unatoč svim nedaćama. Možete biti sigurni da će su pravi samo oni koji dijele sve sa vama u zatvoru, u neposrednoj blizini ili u zatvorima širom svijeta. Ostatak je krhak.

Posljednje u sjećanju, budućnosti - je mašta, ali stvarno jedino bitna sada, u ovom vremenu. Prošla je bijeda, izopačena, očekujem da možda više nikada neće doći, ali gledajući natrag i hodajući prema naprijed, znači da ima smisla samo Ovdje i Sada.

Danas nema slobode. Sve dok država postoji, mi ne možemo biti slobodni. Ali, možete je dodirnuti i udahnuti, boreći se za nju. Borba donosi u život osjećaje i misli koje su potisnute od strane državne discipline. U borbi za slobodu donosimo ne samo pravdu, već spašavamo i vlastiti identitet od civilizacije i degradacije. Svaki čin oslobođenja ima smisla Ovdje i Sada.

Predamnom su godine mraka i zatočeništva, ali nisam tužan. Što je najgore - to je najbolje, jer ono što te ne ubija, čini te jačim. Otići na više ispita u svoju korist - to je jedino rješenje. Da biste naučili nešto o ovom svijetu, morate proći kroz milione ljudskih sudbina u tamnicama, zatvorima i logorima.

Voz kreće - na sjever. Svi spavaju, osim dvojice iskusnih zatvorenika koji u neprobojnim prslucima tako sporo hodaju duž Stoypina. I u mojoj glavi se začula pjesma iz zatvora "Idem u Magadan", a duša se otvorila.

*Ljeto 2011.*³⁵

³⁴ Voz za zatvorenika

³⁵ Ovdje i dalje bez potpisa, znači da je tekstove napisao Igor Olinevič

DODATAK

KORPORACIJA

Belorusija je porodična firma sa godišnjim prihodima od desetak milijardi dolara (za usporedbu, godišnji prihodi Intela - 15 milijardi dolara, Apple - 45 milijardi dolara). Na čelu korporacije je upravni odbor koji čine ministarstva i rukovodioc komiteta Vijeća ministara. Oni nisu vlasnici firme, već samo top menadžeri. Bilo ko od njih može biti bilo šta sutra. Samo je jedan pravi majstor - Porodica. Srednji nivo korporativnog upravljanja (implementatori projekta) čini oko 1 000 ljudi. To su ljudi u čijim rukama se nalazi barem nekakva značajna snaga. Niži nivo čini - izvršno osoblje, koje sprovodi korporativnu politiku na terenu. Ukupno, aparat korporacije čini oko 90 000 funkcionera. Ovo je vladajuća klasa u zemlji.

Aparat je dizajniran da obavlja dvije zadaće u isto vrijeme, u ime korporacije:

1. Računovodstvo, kontrola, prikupljanje poreza od svih djelatnosti u zemlji
2. Korporativna sigurnost i socijalna opresija.

Najprofitabilniji sektor korporacije - prerada i prodaja ruske nafte i naftnih derivata, kalijevog gnojiva, strojeva, mesa i mliječnih proizvoda, te hemijska industrija.

80% nekretnina je u vlasništvu države, 20% u privatnom vlasništvu. Rast privatnog poslovanja porodica guši. Prvo, zato jer je državno laške opljačkati. Najveći komadi idu direktno porodici. Drugo, zbog interesa aparata korporacije. Zajedno sa korporativnim pogodnostima i povlasticama za upravljanjem, osoblje je voljno da primi svoj dio prihoda u zamjenu za lojalnost. U toku su legalne i ilegalne pronevjere, mito, podugovoranje, nepotizam itd. Shema pronevjere je dovedena do savršenstva. Porodica je zadovoljna time. Treće, privatizacije, ipak, i obećava direktnu korist, dovodi do povećanja broja buržuja, odnosno privatnih i samostalnih pojedinaca. Opasnost vreba iza činjenice da buržuji (po svojoj prirodi) ne žele podijeliti ništa sa drugima, time nužno odbacuju dijeliti išta sa porodičnom korporacijom. Budući da je velika, posjeduje sposobnosti, volju i sredstva, buržoazija traži da se ujedini sa liberalnim političkim pokretima (opozicijom) i / ili dijelom korporativnog aparata. Cilj - uništiti porodicu i uspostaviti kolegijalni organ jedinica kontrole, odnosno Parlament. Porodica ne može eliminisati privatni sektor, jer je on komercijalni - radni aparat, kroz koji popunjava rupe u ekonomiji.

Na samom dnu je, ispod korporativnih strojeva i industrijskih subjekata, broj stanovnika - oni se zovu Belorusi. Taj broj apsolutno ništa ne znači, jer uglavnom ovisi o proračunu i državnim preduzećima. Stanovništvo je vječita glavobolja korporacije, jer zahtjeva kolateralnu štetu u obliku plate, beneficija, zdravstva, prometa, obrazovanja i slobodnog vremena. Problemi počinju kada masa počne pokazivati svoje nezadovoljstvo. U suštini, nezadovoljstvo i nemiri sami po sebi

nisu opasni za korporacije. Oni lako mogu da ih preplave sigurnosnim snagama. Samo MIA ima 14,5 zaposlenih na 1000 stanovika. Međutim, nezadovoljstvo može da iskoristi buržoazija i liberalne političke snage. Zato porodica na svaki način guši bilo kakve manifestacije civilnog društva, kako se ne bi formirale stabilne liberalne snage, potajno kažnjava sve aktiviste i opoziciju (primjerice - otkaz i sl.)

Nemirno stanovništvo je trajna šteta. Po lancu logike slijedi: Nezadovoljstvo - nemiri - štrajkovi - bunt - revolucija. Većinu korporacije nije ni strah od liberalnog utjecaja na mase ili frustracije mase u bilo kojem obliku, uopšte. Ako ljudi shvate da je ovaj začarani krug od njih stvorio samo masu običnih radnih ljudi sa bar kodovima, bez glava, pretvorio ih u ništavilo i oni u tom momentu osjete vlastitu snagu, u tom momentu se stanovništvo pretvara u narod. Narod - to je društvo koje je svjesno samog sebe, svoji prava i svojih interesa. I teško se Porodici ako narod iskoristi svoju moć!

Svi političari u svakom vremenu oprezno igraju na "narodnu kartu" u svojim igrama. Poledina karte je socijalna revolucija. I nemoguće ju je ukrotiti. Nije ni čudo što su Lenjin i Trocki govorili da su popularni ustanci opasniji od svih bijelih armija zajedno u kombinaciji.

Stoga korporacija radi sve kako bi stanovništvo ostalo ravnodušno na politiku. I zbog toga postoji druga funkcija, korporacijska sigurnost i socijalna opresija.

U korporaciji postoje posebne institucije koje na temelju savremenih znanstvenih otkrića uticati na raspoloženje mase. Putem uspješne manipulacije socijalne politike, korporacija upravlja masom godinama i osigurava relativnu ravnodušnost.

Jedan takav mehanizam je - državna kontrola, koja prima specifične upute odozgo. Ovaj sistem socijalnog ugnjetavanja tjera ljude:

1. vrijednostima konformizma; kada se ljudi boje i srame da razmišljaju drugačije od većine
2. vrijednostima konzumerizma; gdje je lični razvoj vezan sa stopom upotrebe materijalnih dobara
3. vrijednostima nacional-patriotizma; kolektivno vođenje ljubavi sa korporacijama, suosjećanje sa njome, identificiranje sa vladajućom klasom, gledanje na druge stanovnike kao na neprijatelje, javno i(li) tajno.

Socijalno ugnjetavanje uključuje i umjetno održavanje stalnog deficita, osjećaja unutrašnje i vanjske prijetnje kako bi odvratili ljude od stvarnog razumijevanja problema i uzroka tih problema.

Kako bi nametnuli destruktivne vrijednosti, tu je i svakodnevno ispiranje mozga lažima putem medija, kroz koje korporacija aktivno sprovodi politiku alkoholizma i narkomanije stanovništva. Prvo - pravno, kroz monopol nad

prodajom alkohola i duhanskih proizvoda. Drugo - ilegalno, kroz laboratorij i distributere (da, to je tačno!). To donosi mnogo novca i isplativ je socijalni alat.

Idealna Porodica bi željela imati:

1. apsolutno vjeran korporativni stoj koji ne zakazuje
2. buržoaziju koja se ne žali
3. formalno izvedivu opoziciju, sa natpisom "civilizovan" svijet
4. poslušnu stoku umjesto naroda, koja je u stanju da prati čitavu degradaciju

Ljudi su za korporaciju potrošna roba. To je uvijek nužno od beskrupuloznih karijerista koji su spremni da se popnu na kosti i popune vladajuću klasu, koja mu je priuštila potrebnu edukaciju i pomogla mu da odbaci svijest. Ostali će se degradirati, emigrirati...

Ipak, pored lukave socijalne i kulturne manipulacije i depersonalizacije, koju osigurava javni sektor, ključni instrument u ugnjetavanju stanovništva igra kazneni siste, tj. operativni razvoj, istraga, tužiteljstvo, sudovi, "popravne" institucije. Imamo detaljno analiziran sistem istrage. Kazneni sistem proizvodi 45% (najmanje) recidiviranih slučajeva. Očito, sistem se igra zločina kako bi obezbijedio svoje postojanje. Naša sudbina je gorivo za kaznene organe. Prednost ima "brzina ciklusa": od građana do zatvorenika, opet, opet i opet. Zaista, profesionalni kriminalci ili oni kojima je kršenje zakona stil života i glupani, idioti se relativno blago kažnjavaju. Ali je ogroman broj zatvorenika čija djela nisu povezana sa kriminalom kao takva, i oni dobivaju velike kazne, jer ih kazneni sistem ne može razumjeti. Zašto? Odgovor nam je jasan ako dodamo sliku socijalne politike korporacija sa slikom psihološkog tipa tzv. "teškog kriminalca" (3-6 godina i 20-25 godina). U najvećem slučaju - i to je svima očito - to su ljudi koji su najaktivniji, provokativniji, inteligentniji i, najvažnije, ti ljudi su nešto više od prosječnog stanovnika zemlje. "Izgubljeni slučajevi", kako bi rekli profesionalci. Zapravo su ti ljudi opušteni, jednostavni, ali mali nastrojeni istomišljenici koji su izašli van okvira gluposti i nerazumijevanja. Drugim riječima, "teški ljudi" - oni koji su u mogućnosti da djeluju i rizikuju, jer znaju svoju vrijednost i spremni su da se bore za nju.

Selektivno gušenje svijesti građanja, potencijalne buržoazije, društvenih aktivista, političara, poslovnih ljudi - to je uznemirujući i nepouzdan proces. To je učinkovitiji proces gušenja društva u cjelini, nego gušenje mase. To je korupcija i ekonomski plijen. Ti ljudi su opasni za korporacije, jer imaju jaku volju i intelekt. Blagodati izolacije na duži vremenski period su uništavanje čovjeka. I on vjerovatno neće biti u mogućnosti postići ono što su željeli: neko se lomi, neko odustaje, neko se razboli. Postoji termin u ruskom žargonu - "suzbijanje intelektualaca" - kojim se opisuje genocid nad ljudima. Tako bi to imenovali, kada ne bi znali za čitavu pozadinu problema - skrivanje aktivnih društvenih sila u cjelini.

Za 20 godina, kroz zatvore i radne logore je prošlo.... barem pola miliona ljudi! Sam zatvorski sistem, uzimajući u obzir "hemičarku" (uslovnu), kažnjeničke kolonije, i tako, to je ne manje od 1,2 miliona ljudi, odnosno, većina, tj. 60-70 000 zatvorenika godišnje. Ukupan broj radno sposobnih muškaraca je od 2-2,5 miliona u državi. To znači da je svaki drugi čovjek žrtva sistema, a jedan od pet (20%) završi u zatvoru (na duži period). Nacisti su vjerovali da će uklanjanjem 15% stanovništva u reproduktivnoj dobi degradirati naciju, a Trocki je, tokom suzbijanja pobune na rijeci Don, ponudio uništavanje istog postotka odrasle muške populacije. Kako protumačiti jednu takvu "slučajnost"? Ili korporacije ne razumiju šta rade? Razumiju. Svjesni su svega, rade na održavanju vlasti i spremni su za bilo šta!

I u zadnjih 20 godina - razboj društva je doveden do zastoja, kultura je oslabila, kao i moral, masovna nezainteresovanost, nedostatak otpornosti na vlast. To je to - duhovni genocid. Ali, treba samo malo pustiti stisak i vidjet ćete kako se Duh ponovno rađa.

Otkad korporacija postoji, kaznenopopravni sistem je doživio evoluciju. Sada je u potpunosti obnovio vještine i iskustva VČK-OGPU-NKVD od 30ih godina tj. masovnog pogubljenja, uglavnom istaknutom staljinističkom represijom. Nevjerovatna sličnost mnogih faza u razvoju represivnih organa tih godina i danas, ne ostavlja nikakvu sumnju da se politika Porodice ne temelji na iskustvima i metodama Staljina. Međutim, oni divljenje prema njemu (kao ni prema Hitleru) oni nikada nisu skrivali.

Prvo desetljeće 21. vijeka je obilježeno ubrzanjem i šikaniranjem opozicije, sužavanjem slobode govora i štampe, otklanjanje prosvjednika. Kada pričamo o 'razbijanju kriminala', pričamo o slamanju bandi kako bi se dočepali neformalnih (nedržavnih) kriminalnih skupina ili pojedinaca. To rezultira velikom uključenosti sigurnosnih snaga u zločinima. Trgovina drogom, prihodi od prostitucije, reketiranje, oružje, nakit - to rade svi policajci i svi službenici. Lopovi su se uništili. Konkurenciju treba ukloniti.

Prije ili kasnije smo morali doći u ovo stanje: policija, bezakonje, haos.

Danas, oko 47 000 ljudi se nalazi u zatvorima i na uslovnim kaznama. Uvjeti su jednaki uvjetima u ratnim logorima. Vrijeme je da to nazivamo pravim imenom, nema potrebe da mu se tepa - živimo pod okupacijom režima koji vodi bitku protiv ljudi zarad vlastitog obogaćivanja i svemoći.

Zima 2011.

SAMOOPREDJELJENJE

Šta je samoopredjeljenje? Samoopredjeljenje je sistem u kojem obični ljudi mogu kontrolisati i donositi odluke o tome kako će da žive. To je sistem amoupravljanja temeljen na direktnoj demokratiji. Samoupravljanje omogućava stanovnicima svakog područja, naselja ili grada, da utvrde koji je najbolji način života za njih. Direktna demokratija je učestvovanje samih stanovnika u raspravama o problemima i pitanjima. Direktnu demokratiju uspostavljaju sami stanovnici na terenu. Okvirna šema je sljedeća: stanovnici svake kuće/zgrade imaju redovne sastanke gdje se bave pitanjima stanovanja i komunalnih usluga, razvoja, ekologije, pitanjima reda i zakona itd. Biraju predstavnika Kućnog odbora, gdje se sve skupštine bave aktuelnim pitanjima. Predstavnik je isključivo predstavnik na zboru i u bilo kojem trenutku ga stanovnici mogu smijeniti. Dakle, sve što se dešava unutar jedne kuće je u rukama ljudi koji žive u njoj i niko im ne može nametnuti nepravedne i štetne odluke.

Kućni odbor delegira svoje članova na Ulični odbor, a Ulični odbor na Regionalnu skupštinu. Kvartovi se formiraju u Gradsko vijeće. Nadalje, Gradska vijeća i vijeća iz ruralnih područje predstavljaju područje/regiju, koja se formira u Vijeće Federacije.

Drugi oblik samoorganizovanja su udruge i inicijative za sve društvene sfere: okoliš, ljudska prava, umirovljenici, omladina, kultura, sport itd. Kako bi riješili svoje probleme, udruge kontaktiraju vijeće na bilo kojoj razini i traže pomoć.

Informacijsko društvo danas ima veliki potencijal za samoorganizovanjem i upravljanjem IT komunikacijom. Ona omogućava da se nakonadi kašnjenje rasprava i odlučivanje u gradovima sa velike udaljenosti i sa velikom populacijom. Osim toga, nova tehnologija ubrzava proces komunikacije. Većina stanovništva koristi internet za dobivanje potrebnih znanja, vještina i informacija. Za nekoliko godina, postao bi sveobuhvatan. Politika treba biti vlasništvo svakog stanovnika.

Zajedno sa lokalnom samoupravom, anarhizam naglašava zahtjev za socijalizaciju ekomoije. To znači da svaki radnik ima pravo na udio od profita. Nije nam prihvatljivo stanje društva u kojem mali broj ljudi živi u luksuzu, dok većina svaki mjesec jedva spaja kraj sa krajem. Državna imovina je steknuta na teškom, često i prisilnom, radu ljudi. Tako bi firme bile pod kontrolom radnika. Ako svaki radnik postane vlasnik firme, njegov rad će imati dodatni motiv, te će se on usredotočiti na prosperitet preduzeća, a ne beneficije po svaku cijenu. Firme moraju pripasti radnicima - to osigurava blagostanje i socijalnu pravdu.

Dodatni oblik samoorganizovanja su strukovne udruge. Njihov zadatak je da osigura sva jednaka prava, poboljša vještine svojih članova, kroz komunikacijske centre za edukaciju, osiguranje radnika itd.

Umjesto Državnog suda, anarhizam predlaže korištenje arbitražnih sudova. Vjerujemo da bi sudija trebao biti najugledniji stanovnik i volonter. To je jedini način da se osigura objektivna presuda. Štoviše, nema zločina koji se može tumačiti na temelju kaznenog zakona. Svaki slučaj je jedinstven i ovisi od individualnog pristupa svakom slučaju, uključujući i određivanje kazne. Anarhisti - kako će načelni protivnici zatvora kažnjavati? Betonske tamnice dovode do deformacije osobe - u smislu gubitka volje za životom. Kazne mogu biti i javni ukori, novčane kazne, privremena izolacija ili egzil na nepristupačne terene, koristan rad za zajednicu. U osobito teškim slučajevima, priznajemo pravo žrtve ili srodnika da traže osvetu (ako se radi o ubistvu, silovanju itd). Kladimo se da će kriminal apsolutno nestati kada sebični motivi ne budu zastupljeni.

I konačno, par riječi o parlamentarnoj republici. Problem sa ovim uređenjem je taj što ne ispunjava navedene principe. Baš kao što su boljševici bili daleko od komunizma i kao što su republikanci daleko od demokratije. Boljševička 'diktatura proletarijata' je bila tiranija partije. A u republici 'vladavina naroda' u stvarnosti znači kolegijalna vladavina buržoazije. Danas, često se može čuti da je prototip republike grčki grad Atina - kolijevka demokratije. Međutim, Atina je bila više u skladu sa anarhističkim načelima nego parlamentarnim. Historije republike (klasična Francuska revolucija) pokazuje da je njena glavna svrha eliminiranje moći aristokratije (na čelu sa kraljem) i vladavina treće klase, tj. buržoazije. Pravo glasa je dodijeljeno onima koji su imali dovoljno imovine. Buržujski slogan "Sloboda i jednakost" je tačno onoliko slobode koliko je potrebno da se osigura predstavničko tijelo za njihove interese. Naravno, s vremenom i trendovima, ljudi su isprosili ponešto, primjerice, slobodu govora, okupljanja i udruživanja, ali samo u onoj mjeri u kojoj se ne ugrožava sama moć buržoazije.

U slučaju opasnosti, republika može biti okrutna i brutalna prema svojim protivnicima, baš kao i svi kraljevi i diktatori. Od prvog liberalnog režima, prije 200 godina, nema nikakvih znatnih promjena, osim: univerzalnog prava glasa. Zašto? Da bi se sklopio dogovor sa socijalističkim pokretom. Kako ne buržoazija ne bi pala pod noge socijalistima, eliminisala je prijetnju dajući univerzalno pravo glasa. Oportunisti su imali pristup vlasi i odustali od revolucije i klasne borbe. Socijal-demokratski intelektualci su prihvatili poziv i uz pomoć sindikata, koji je pod njihovom kontrolom, potisnuli radikalne osjećaje među radnicima. Naravno, fasada republike djeluje popularno i najviše se koristi kada se priča o demokratiji. Ali, pravo glasa ne mijenja ništa: buržoazija brzo shvata da pobjeđuje ulaganjem novca u stranke. Častan čovjek svjesno gubi izbornu bitku od bogatog suparnika. To je razlog zašto mnogi ljudi u demokratskoj tvrđavi - EU - ne izlaze na izbore niti su zainteresovani za politiku sistema. To je osjećaj otuđenja, ravnodušnosti i besmislenosti.

Naravno, kultura i mentalitet ljudi danas nisu ni pogodni za samoupravljanje. Ali, takvo stanje je proizvod društvenog poretka. Kako bi se to promijenilo, ljudi moraju da se bave rješavanjem problema koji utiču na njihove živote. Prije ili kasnije morate ući u vodu kako biste naučiti plivati. Samoupravljanje, socijalizacija, samoorganizacija - to su načela progresivnog društvenog poretka. Trijumf humanizma - kada sloboda, mir i sreća budu na raspolaganju svima - tada smo na putu anarhizma.

Proljeće 2012.

OTVORENO PISMO ANARHISTIČKIM KRUGOVIMA

Pozdrav, drugovi!

Prije svega, želim reći veliko hvala svima koji su nas podržali u ovim teškim vremenima. A posebno želim da se zahvalim svima koji su mi pomogli do hapšenja. Vaša solidarnost je uspjela da me održi jakog. Svrha ovog pisma je da izrazim sve što je bilo i što jeste.

Represija

Ono što je najvažnije što želim reći jeste da je polemika legalista i ilegalista³⁶ izgubila na relevantnosti. Čitava situacija je dokaz da se ne možemo osloniti na zakon i liberalne letke. Kazneni organi se vode nekim vlastitim nahođenjem ko je kriv i kako se treba ponašati. Zbog velike ovlasti, spremni su zanemariti sve ljude, prava i zakone. To je osnovni princip rada. I naravno, očuvati privid skladan sa zakonskim procedurama. Ako vlast osjeća da su njeni lični interesi ugroženi, svaki stanovnik je samo iluzija. Uhapsiti i zatvoriti čovjeka njima ne vrijedi ništa. Optužbe za 19. decembar ukazuju na to da je vlada spremna da obezvrijedi svačiji život, javno. Iste metode se koriste protiv korupcije, ekonomije, kriminala - to nije toliko važno. To je Saša³⁷ pokušao objasniti kada mu je data posljednja riječ, ali ga je sudija prekinuo.

U principu, za to vrijeme je legalnost postala iluzija: izazivanjem vlasti - budite spremni da vam odgovori bezakonjem, a ne zakonom. Ne postoji garancija da nećeš pasti pod čizmu države. To nikada ne znaš. Želim naglasiti da to nije slučaj samo sa radikalnim akcijama, a u svakom slučaju se anarho aktivnosti smatraju subverzivnim. Konkretni primjer - manifestacija ispred štaba. Proglasili su ga huliganskim činom. Kako su mnogi drugi marševi održani ranije? I sada ne postoji sigurnost da će protiv grafita biti pokrenut kazneni postupak, te taj čin proglasiti huliganstvom, pa čak i oštećenjem imovine. Da ne govorimo o ozbiljnim stvarima poput štrajkova. Tada se sva naša borba proganja.

Izdajnici i izdaja

Nažalost, ideje nisu garancija ljudske pristojnosti. I dok se čovjek ne nađe u situaciji da mora birati između izdaje ili odanosti ideji, ne može jednoznačno ništa reći. Svako bi se trebao prije svega zapitati "Da li sam spreman ići u zatvor?", "Da li sam spreman ležati u zatvoru zbog svojih uvjerenja, a ne djela?", "Hoću li izdati ideje za koje su moji saborci dali sopstvene živote?", "Šta je za mene važnije: iluzija slobode ili čast?". Ako ne možete jasno odgovoriti na ova

³⁶ Legalisti - aktivisti koji koriste legalne metode kako bi provocirali vlast. Ilegalisti koriste pirotehniku, napade i zasjede. Jedan od razloga za spor je mišljenje legalista koji drže do toga da kada radikalne akcije ne bi postojale, vlast ne bi pribjegavala represiji protiv pokreta.

pitanja, sklonite se u stranu i tiho živite svoje živote: nema potrebe da sebe ili druge izlažete riziku.

Od mase ljudi koji su prošli kroz ispitivanje, četvorica su direktni izdajnici: Zahar, Arsen, Vetkin i Bura. Isključivanje iz društvenog aktivizma je suvišno spominjati. Problem je u tome što, osim što su gadovi "samo" odgovarali na pitanja, potpisali su i dokumente o saradnji sa policijom. Oni koji su potpisali i to sakrivali, nemaju opravdanja. Tajna će, prije ili kasnije, morati izaći na vidjelo.

"Indy" media

Ni represija, ni vlastite preferencije ne mogu da opravdaju uskraćivanje osnovnih načela anarhizma: pluralizam i demokratiju. Djelovanje Indymedia i podle akcije su vrijedne prezira, posebno u tako teškom periodu za nas. U mom sjećanju, oni će ostati prvi koji su potkopali povjerenje unutar pokreta. Paradoksalna situacija: sa jedne strane, kolektiv Indymedia se vode kao "provokatori i radikali", a sa druge pokušavaju voditi kampanju solidarnosti. To i nije tako loše. Najtužnija je činjenica da mnogo anarhista prihvata tu politiku, pa čak i snažno podupiru takvo djelovanje. Bilo je i onih koji tvrde da su osudili Indymedia, ali ga idalje koriste kao glavnu platformu u kampanji solidarnosti. Mnogi još uvijek šute, a bilo je i onih koji su napisali kritike da plešu na kostima radikala.

U jesen 2010. je izašao ogromni članak na avtonom.org o Indymedia kao cjelini. Postoji tačno naznačen njen glavni nedostatak: zatvoren kolektiv, odgovoran samo za sebe, a pri tome djeluje kao platforma novosti o čitavom anarhističkom pokretu, kao i ne-autoritarnim društvenim inicijativama. Na kraju dolazimo do činjenice da Indymedia osjeća da ima pravo da sprovodi svoju uređivačku politiku u ime svih anarhista, kako odgovara ličnim preferencijama sudionika tog projekta.

Čini se da je moguće zamijeniti uredništvo, ali na tome počiva potreba za tehničkom podrškom, a takve sposobnosti nemaju mnogi. Stoga se većina odlučila da jednostavno zatvori oči pred problemom. Ali to se ne smije raditi! Ako je nešto pogrešno u korijenu, potrebno ga je mijenjati ovdje i sada!

Platforma slobodnih vijesti organizacije (poput Autonomne akcije), nije idealna, ali je puno bolje rješenje, tako je urednički tim odgovoran za članove organizacije. Indymedia nije odgovorna, već samostalna platforma.

Moj definitivni stav, kao i Sašin i Koljin - Indymedia se pretvorila u autoritativnu strukturu, stranca u anarhističkom pokretu. Rasplet ih vodi u soc-liberalne logore, u zadnje vrijeme trendi robe široke potrošnje, poput Piratske partije itd. Oni nam nisu drugovi, ni oni koji su ih podržali i(li) opravdali, kao ni oni koji su se javno odrekli radikala. Bojkotujte ih!

³⁷ Aleksandar Franckević – jedan od optuženih anarhista, osuđen na 3 godine zatvora. Izašao iz zatvora 3. septembra 2013.

Sistem

Poznavanje pravosudnog sistema pokazuje da je najbolji način ponašanja sljedeći. Optiženi - odbija dati izjavu. Svjedok - se ne sjeća i teško može dati odgovor. Činjenica je da se izjava može dati na sudu, uvijek. Dakle, idalje postoji prostor za smicalice. Sav materijal koji posjeduje istraga - izgrađen je na osnovu izjave. Zato policajci vrše toliki pritisak, pogotovo u prvim danima pritvora. Ni riječi! Pusti to što govore da sve znaju. Ne zanima te! Bez protokola ti njihovo 'znanje' ne znači ništa.

Ako dođete u situaciju da morate svjedočiti pod pritiskom, reci te "ne želim lažno svjedočiti." To će ublažiti plamen, biti će oprezniji i dobro razmisliti. Bilo koja riječ daje šansu policajcu i tvoji saborci riskiraju. I na kraju, uvijek možeš biti onaj koji najviše pati, ali ti je barem savjest čista. Na sudu svjedočenje ionako ne znači ništa. Sud kvalificira svjedočenje onako kako on to želi, a želi onako kako policiji odgovara.

Sigurnost

Kako se i ispostavilo, nivo sigurnosti informacija i nije toliko loš. U našem slučaju, ključna informacija je bila tradicionalna, ljudski faktor (izdaja). Međutim, situacija je daleko od poželjne.

Ključ leži u - mobitelu. Kroz historiju istrage, cijeli fazon je u mobitelu. Tako su znali koga da zadrže na prvom mjestu. Telefonskim pozivom mogu da otkriju sve, ne samo mjesto poziva, već i adresu stanovanja. Jedan poziv ili aktivacija mogitelja može skupo da vas košta. Kao na primjer, Vetkin, koji je uključio telefon u neposrednoj blizini banke i ambasade. Ako idete na tajne sastanke, tajna mjesta - isključite telefon. I uvijek kada trebate obaviti poziv i uključiti telefon - napomenite druge!

Na internetu ne zaboravite na IP-adresu. Tor ne služi samo za pristup određenim web stranicama, već i za pretrage. Najbolja stvar je da pristup mreži podjelite na privatni i politički.

Nakon prvih hapšenja, potrebno je obrisati sve tragove sa kompjutera, diskova, hard diskova. Na primjer, račun na YouTubeu sa kojeg je objavljen video napada na štab, sam snimak je dobre kvalitete (s kojeg se mogu identificirati poneki ljudi, ali su sa hard diska tražili vraćanje podataka na sajt od nestretne Novopolotsk uprave i morali su video formatirati preko programa Elasek).

TrueCrypt datoteke nisu sjeckane. Stručnjak je uzisao, 32 triliona kombinacija lozinki nije uspjelo. Međutim, naslutili su da je materijal službeno isjeckan. Možda su željeli testirati reakcije, a možda i ne. Ući u trag preko Skajpa nije moguće, prema riječima operativaca. Prema mojim zapažanjima, historija skajp razgovora se u kaznenim predmetima pojavljivala često, iako tvrde da je čuvanje historije isključeno. Mslim da je bolje prabaciti se na alternativne programe.

Uvijek i svugdje je potrebno onemogućiti pregledavanje historije, kolačiće i sl. Ako je moguće, koristiti virtualnu tastaturu. To neutralizira Keylogger špijuna koji pohranjuje pritisak tipke. Za sigurnost, možete koristiti tražilice koje ne ostavljaju tragove. Konkretno, jedna od tih je dobro zaštićen Firefox sa svim dodacima.

Sada želim da napomenem o drugim dokazima. Otisci prstiju - iz prošlog stoljeća. Sada se priznaje i DNK slina, znoja, a da ne spominjem kosu i krv. Vetkin je uhvaćen sa rukavicama na kojima su bili tragovi znoja i otisaka prstiju, koje je ostavio u nekom vrtu blizu ambasade. Još dodamo signal sa njegovog mobitela. Imamo potpunu sliku. Znaju dodati i predmete poput: opuška, boce, čaše, upaljača.

U vrlo bliskoj budućnosti, neće biti 'glatko' kao danas, suočit ćemo se sa ozbiljnijim izazovima. Sa rastom korištenja društvenih veza i komunikacije preko interneta, općenito se automatski prikupljaju svi podaci. Paralelno sa time, programi su uspjeli da prepoznaju ljudske crte lica. Dakle, preko tih programa, sa snimka nadzorne kamere mogu da pronađu čovjeka na fotografijama, npr. sa društvenih mreža. Ako uzmemo u obzir porast količine i kvalitete urbanih nadzornih kamera - dobijamo prognozu: u veoma kratkom vremenskom periodu, policija će biti u mogućnosti da analizira masovne akcije i donese popis imena sudionika sa kompletnim profilima svakoga od njih. Podaci iz pasoša, sa društvenih mreža, mjest okupljanja, putovanja, računa, interesa i sl. To više nije futuristička priča.

Struktura i ljudski faktor

Analizirajući sistem istraživanja, došao sam do zaključka da su dokazi, tužba i sud - manje stvari. Glavni neprijatelj - to je istraga. Ako će išta pokušati, to je pakovanje čovjeka. Pronaći će tragove ili ih krivotvoriti. Jedini način da pobjegnute je - anonimnost. Moj prijedlog se svodi na tri tačne:

Aktivisti anarhističkog pokreta trebaju da poduzmu mjere opreza o ličnom ponašanju. Politički alter ego ne bi trebao da se veže sa određenim pojedincem. Budući da uspjeh naše borbe ovisi o funkcioniranju naših informacijskih sistema, htjeli-ne htjeli, moramo biti bar hakeri amateri. Haktivističke grupe poput anonymusa - uvjerljivi dokazi:

Za širenje naših ideja je važno, s jedne strane, stvoriti kvalitetan medijski sadržaj (audio, video, slike, melodije, web), sa druge strane, proučavati i primjenjivati djelotvorne informacije. Imao sam priliku razgovarati sa profesionalnim političkim konzultantima i, iskreno, mi nemamo pristup takvim stvarima. Mi ni ne znamo kako napraviti obični plakat, da ne pričamo o ostalim stvarima. Treba učiti o novim tehnologijama i odabrati ono što je najprihvatljivije za anarhistička načela.

Struktura kretanja se treba temeljiti na autonomnim grupama. Većina sudionika u pokretu treba znati o drugima više od 'gdje žive, gdje rade/studiraju'. A otvoreno stanje prometa ili poluotvoreni status organizacije je - trojanski konj. Čak i nama, poprilično zatvorenoj grupi, policajci su uspjeli ući u mailing listu, što je rezultiralo aspolutnom paralizom pokreta.

Lični izbor

Mi svi želimo postati nešto, sagraditi ličnu karijeru i k tome težimo. Ali, u isto vrijeme, naš cijeli život se može u trenutku okrenuti na glavačke. Opasnost od zatočeništva je uvijek u neposrednoj blizini. Ako dođe do toga - nemojte klonuti. Gubitak jednog, a dobitak drugog je vrijedno iskustvo. U zatvoru, život se ne završava, samo teče drugačije. Prije ili kasnije ćete izaći, a onda ćete imati nove mogućnosti i planove za koje možda niko neće znati.

Ne žalite ni za čime, idite naprijed, bez kompromisa.
Živjela socijalna revolucija!
Da bude anarhija!

Proljeće 2012

Per aspera ad astra³⁸

(Na temelju 'Ultima Verba'³⁹ V. Hugo)

Ubijena savjest! Vlast je zadovoljna nasiljem
S osmijehom slave na televiziji:
"Vandali, razbojnici, peta kolona!
Stabilnost su potkopali, rugali se zemlji".

Pocrvenjeli u ponoru laži, pohlepe i požude,
Sudac tvrdi: "ZAKON", kimajući glavom u ritmu policajaca.
Lako im je uhvatiti štakore za repove.

Nema iskupljenja, gaze čopor
Dužnost, krepost, čast, vise na lancima terora
Ljudi su opet pokazali svoju grabežljivost
Drugi su pritiskali sjekirom!

Narod je odbacio sve ugodnosti tiranina
Za pehar sa čvarcima, oduševljeni gore u ljubavi
Nemojte se iznenaditi! Njima trebaj novine i šoljica
Za nekoliko vjekova, pročišćen im je mozak.

Druže! Bezakonje sprovodi policija,
Mješaju dobro i zlo, sa herojima i nitkovima.
Šta te natjeralo da se boriš do kraja?
Da prolaziš kroz teškoće i nemaš nikakva prava,
A život si mogao mirno da nastaviš?
Lična čast, obitelj i ljubav
Ti si izabrao lojalnost,
drugove,
sebe,
snove!

Drugovi moji! Mi ciljamo na neostvarno
Anarhija je istina! I naša veza je jača!
Sve što je prljavo - mi ćemo okruniti slavom.
Sve što čini robove - mi ćemo svrgnuti u blato.
O, Belorusijo! Dok si oduševljena diktaturom
Uz mnogo negativaca sa pratnjom nitkova
Ne možeš vidjeti mene, između tuge i sreće,
Gdje sam odgojen, u ljubavi svoga oca!

Ne vidim prijatelje, niti voljenu
Ne pjeva nam vatra, kao prije.

³⁸ Preko trnja do zvijezda (lat.)

³⁹ Završna riječ (lat.)

Ogorčen sam svojom tugom iza bodljikave žice
I jezivim komadima duše.

Čak i iza rešetaka, pod težinom ugnjatavanja
Ja vičem "NE!" - to nije moja dužnost.
Dolazi hladnoća, smrt,
Ali moj duh nije slomljen,
Moj bijes nije tih!

Na kraju, sve prihvatam hrabro,
Iako tome ne vidim ni rub, ni kraj...
I ako sva sila zla osvoji Zemlju
I unese strah u srcima hrabrih

Neću stati! Neću poražen biti!
Mojih suza vidjet nećeš, neprijateljski svijete.
Moj duh je Jednakost, moj oltar je Sloboda.
Ti, vjernosti moja, garantujem ti -
Ja sam bio i biti ću samo Anarhistički vojnik!
Među hiljadama boraca, ravnodušan sam.
U desecima hrabrih duša, ostajem sa njima.
Kad ostane samo jedan- kunem ti se, ja biti ću sa njim!

Proljeće 2012.

EPILOG

Od trenutka hapšenja Igora i drugih anarhista iz Minska, prošlo je već dvije godine.

Za to vrijeme, mnogo toga se promijenilo: organizacije za ljudska prava su ih priznale kao anarhističke političke zatvorenika (začudo, čak i europski parlamentarci), predsjednik je pomilovao i oslobodio više od 30 političkih zatvorenika pod pritiskom Europske unije...

Sve se promijenilo osim jednog - osim ubjeđenja zarobljenika. Očito, to je ono što pridonosi činjenici da ih ne prestaju tlačiti u zatvoru. Proučavanje funkcioniranja zatvorskog sistema može biti jednostavno iz Igorovog dnevnika i njegovog eseja na ovu temu.

Igor je proveo više od 6 mjeseci u KGB pritvoru, nakon što je izrečena kazna stupila na snagu, prebačen je kašnjeničku koloniju u Novopolotsku na sjeveru Belorusije. Naselje se nalazi između dvije industrijske firme - "Naftan" i "Polymir" - za koje se smatra da su najotrovnije u gradu. Naravno da to ima negativan učinak na zdravlje zatvorenika koji godinama ne udahnu svježeg zraka. Teško je zamisliti kakve patnje dobijaju nakon višegodišnje robije.

Važno je napomenuti da je svim anarhističkim zatvorenicima potrošnja novca ograničena na oko 30 KM mjesečno. Prema cijenama u zatvoru, za toliko novca mogu da kupe 10 limenki mlijeka ili 100 koverti.

Nekim zatvorenicima, uključujući Nikolaja i Igora, zabranjene su obiteljske posjete. Na primjer, Nikolaj se sa svojom porodicom posljednji put vidio u februaru 2012. godine.

Često se kažnjava odricanje čišćenja ćelija, WC-a, terase i sl. U tom slučaju, zatvorsa vlast iskorištava društveni sistem zarobljenika, te one koji obavljaju te poslove naziva "nižim". Zatvorenici su stavljeni pred zajebran izbor: ili ćeš biti kažnjen, ili ćeš biti niži.

U mjere kažnjavanja se uključuje i lišavanje paketa. Obično im se godišnje može poslati (3-4 puta) oko 30 kg. Možete i sami da zamislite koliko to utiče na mizernu količinu hrane, plus u kombinaciji sa ograničenom količinom paketa.

Provokacije su još jedan od učinkovitih načina kako razdvajati anarhiste od ostalih zatvorenika. Poznato nam je da se zatvorenici postavljaju protiv Aleksandra Frankeviča, zabranjuje im se komunikacija s njim i šire se glasine da on "cinka" zatvorenika administraciji.

Svi politički zatvorenici su trenutno priznati kao kršitelji reda. Neki anarhisti, posebno Igor i Nikolaj, označeni su etiketama poput "imaju tendenciju da pobjegnu", "suicidalni", "skloni uzimanju talaca". Sve te osobine utiču na svakodnevni život zatvorenika, te im se zabranjuje da napuštaju svoju ćeliju.

"Obilježje" zatvorenika ne samo da utiče na život u zatvoru - pored toga, oni se ne mogu nadati pomilovanju, blažoj kazni ili puštanjem na uvjetnu.

Kada se različite metode deprivacije i negativnih obilježja iscrpe, slijedi period izolacije. Svi anarhisti su bili bačeni u tamnicu, a Nikolaj je ostavljen u tamnici 6 mjeseci. Nakon toga je prebačen u zatvor strogog režima / maksimalne sigurnosti.

Gore navedeno su samo opšte prakse različitih vrsta pritiska na političke zatvorenike. Većinom se takav stav prema njima diktira odozgo. Međutim, anarhisti tvrde da se takve metode koriste i protiv običnih zatvorenika koji se bore za svoja prava unutar zatvora. Što potvrđuje i Igor u svome dnevniku.

Želim napomenuti slučaj napada na KGB u Bobruisku. Optužene su aktivisti za ljudska prava deklarirali kao političke zatvorenike, iako su priznaju nasilne akcije, ipak su se složili da je presuda politički motivirana. Zanimljivo je da ih je vlada uvrstila na popis političkih zatvorenika koji mogu tražiti oprost. Paul je pristao poslati svoju molbu i potpisati peticiju u septembru 2012. Artem i Eugen do sada dosljedno odbijaju potpisati peticiju, unatoč molbama rodbine. Eugen je prošle godine premješten u zatvor strogog režima zbog odbijanja da postupa u skladu sa pravilima zatvora. Artem je gladovao neko vrijeme, s obzirom na činjenicu da mu nije dozvoljena vegetarijanska prehrana.

Treba imati na umu da je beloruski zatvorski sistem osmišljen kao "popravni dom" za kriminalce. Ako osoba više puta dobiva opomene i smatraju da štetno djeluje po druge zatvorenike, može mu se dodati novi kazneni postupak po članu 411 KZ (namjerna neposlušnost prema upravi zatvora), čime se produžuje kazna zatvora do 1 godine. Anarhisti ne samo da ne žele priznati krivnju, već ne žele odustati od svojih uvjerenja. Prema tome, oni apriori ne mogu biti pomilovani.

To je razlog zašto ne bi trebali da mislimo da je borba naših drugova na slobodi važnija od borbe sa sistemom iznutra. Ta borba zahtijeva izuzetan nadljudski napor. Stoga im je potrebna naša maksimalna podrška. Činjenica da pritisak javnosti koji vrši EU zbog političkih zatvorenika u Belorusiji pokazuje da ne možemo baciti započeto i stati na pola puta. Konstantan pritisak na sistem treba provoditi kontinuirano. Naša borba još jednom dokazuje da borba onih koji su iza rešetaka - nije uzaludna.

Anarhistički crni krst Belorusija

Riječ prevoditeljice

Jedan od najprovjerenijih načina da nekome porazite pamet jeste da zatražite preporuku za čitanje. Inače, kada me to prokletstvo zadesi, duboko udahnem prije nego vidim šta mi je činiti. Ovo će biti moja preporuka narednih 10 godina, svakome ko je zatraži, jer ova knjiga nije toliko banalna i ideološki sluđena kao današnjica. Ako ništa drugo, pravo je osvježanje u najezi raznoraznih priručnika za život, ispovijesti porno-voditeljki, propagandnih pamfleta i drugih zbirki uzaludno potrošenih slova, koje su sada na cijeni.

Poželi li neko da preporučenu knjigu pročita – dakle, pročita, a ne pojede, da knjiga ostavi utisak na njega i da mu bruji u glavi nakon što sklopi njene korice, onda neka je prevede. Ne mora to da bude neki sveti prevod. Pošteno prevođenje je najbolji način čitanja. Tako se prevoditelj i autor zbliže, a to je najbolji pokazatelj njihovog djela – i spisateljskog i prevodilačkog.

Pod uslovom da je izbor knjige opravdan, a da je prevod koliko-toliko dobar, ne ostaje ništa drugo nego da se pročitano primjeni na život. Tako se ciklus samoobrazovanja prirodno završava. Kome, ipak, pođe za rukom da poslije prevedene knjige ostane nepromjenjen, taj je promašio hobi i spiskao par zlatnih dana/sedmica, primjera radi – prijateljskog pričanja o ničemu.

„Magadan“ je prva knjiga koju sam prevela. Upućeniji znaju da potičem iz prevodilačkog tima autonomnog portala koji distribuira vijesti iz slobodarskog pokreta na balkanske jezike. Pored toga znaju i da prevodim anarhističke pamflete, brošure, eseje, filmove, znakove na ulici, grafite i još mnogo toga – sve za DŽ⁴⁰. Stoga je „Magadan“ fina ilustracija moje politike – da se prevodi po savjesti, i da se knjige ugrađuju u sopstveno iskustvo i način života. Drugačije ne bi bilo smisla. Busanje u grudi u ritmu bombastičnih fraza i poziva na revoluciju izraženu u procentima prepuštam ambicioznijima.

Lično, ima nešto neodoljivo izazovno u tome da se u dobu gvožđa bude idealista od čiste gline; da se u svijetu nasilnika i bandoglavih egomanijaka igra svjesno, saosjećajno i sanjarski. Takvim ljudima je posvećena ova knjiga.

Igor je značajna, ali zapostavljena ličnost – dozvolio je da mu snovi začas zacakle oči. Ko zna, možda ćemo ga jednog dana pamtit i kao najnepoznatiju ličnost koja je obilježila historiju čovječanstva. Ovo je tek početak.

Igor. Nikolaj. Aleksandar. Ta tri junaka stoje rame uz rame u mojoj svijesti. Junaci koji su prošli i prolaze kroz nečuvane muke, neviđeno junaštvo, nevjerovatnu energiju i apsolutnu predanost, sprovođenje teorije u praksu, razočarenje, testiranje, upoređivanje iskustva sa drugim slobodarskim pokretima u svijetu... i preživljavaju zajedno sa svojim djelima, budeći u nama njihova osjećanja kojima su se odali velikoj stvari, od koje ne mogu odustati ni pod kakvim pritiskom.

- Lo

⁴⁰ DŽ – džaba (žarg.) - besplatno